

رسالة محمد

١

برنامه مراقبت های ادغام یافته کودک سالم

برنامه ای ملی با هدف:

- ❖ ارتقاء سلامت کودکان
- ❖ پیشگیری از بیماریها
- ❖ کاهش مرگ و میر کودکان

"مراقبت های ادغام یافته کودک سالم

۱۱

❖ مراقبت ها

- وضعیت عمومی
- رشد (وزن برای سن، قد برای سن، وزن برای قد، دور سر)
- تغذیه
- سلامت دهان و دندان
- بینایی
- شنوایی
- واکسیناسیون
- مکمل دارویی
- برخورد والدین با کودک

❖ غربالگری

- تکامل، هایپوتیروییدی، فنیل کتونوری، ژنتیک، فشار خون و کم خونی، بینایی، شنوایی و...

❖ ارائه آموزش و مشاوره

والدین

مراقبت‌ها از ۳ تا ۵ روزگی تا
 ۶۰ ماهگی ۱۶ بار طبق جدول
 زیر طراحی و در همه سطوح محیطی

اواسط کودکی	شودا و ایل کودکی (۷)	۱ شیرنخواه‌ری (۱۵)
۵ سالگی	۱۲ ماهگی	۳-۵ روزگی
	۱۵ ماهگی	۱۴-۱۵ روزگی
	۱۸ ماهگی	۳۰-۴۵ روزگی
	۲ سالگی	۲ ماهگی
	۲/۵ سالگی	۴ ماهگی
	۳ سالگی	۶ ماهگی
	۴ سالگی	۷ ماهگی
		۹ ماهگی

مباحث این بخش شامل:

❖ مراقبت های دوره ای کودک

سالم

❖ ارزیابی علائم و نشانه های

خطر

❖ پایش رشد

مراقبت های دوره ای کودک سالم

سن	اقدامات لازم														
	۳-۵ روزگی	۱۲-۱۵ روزگی	۳-۴ ماهگی	۵-۶ ماهگی	۷-۹ ماهگی	۱۰-۱۲ ماهگی	۱۳-۱۵ ماهگی	۱۶-۱۸ ماهگی	۱۹-۲۴ ماهگی	۲۵-۳۰ ماهگی	۳۱-۳۶ ماهگی	۳۷-۴۲ ماهگی	۴۳-۴۸ ماهگی	۴۹-۵۴ ماهگی	۵۵-۶۰ ماهگی
فاصله زمانی انجام مراقبت بر حسب روز و ماه	روز ۱۰-۲	روز ۱۱-۱۲	روز ۱۲-۲۲	روز ۲۳-۳۳	روز ۳۴-۴۴	روز ۴۵-۵۵	روز ۵۶-۶۶	روز ۶۷-۷۷	روز ۷۸-۸۸	روز ۸۹-۹۹	روز ۱۰۰-۱۱۰	روز ۱۱۱-۱۲۱	روز ۱۲۲-۱۳۲	روز ۱۳۳-۱۴۳	روز ۱۴۴-۱۵۴
معاینه پزشک	●	○	●	○	●	○	●	○	●	○	●	○	●	○	●
معاینه دندانپزشک									○	○	○				
ارزیابی علائم و نشانه های خطر (غیر پزشک)	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
ایمن سازی	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
پایش رشد	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
ارزیابی تغذیه	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
ارزیابی دهان و دندان															
ارزیابی بدر رفتاری با کودک	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
تجویز ویتامین A+D	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
تجویز آهن															
ارزیابی فرزندآوری مادر	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
غربالگری	شیر مادر	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	بیماری های متابولیک ارثی	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	زنتیک														
	بینایی	○	●												
	شنوایی	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	تکامل (RED FLAGS)		●												
	تکامل (تست استاندارد)	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	فشار خون			●											
	آنمی														
	سلامت و شیردهی مادر	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
راهنمایی های برای والدین	ارتقا تکامل کودک	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	تغذیه کودک	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	پیشگیری از آسیب کودک	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	سلامت دهان و دندان	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	مشکلات تک فرزندی	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	فعالیت بدنی	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	عوامل محیطی موثر بر سلامت	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	سلامت معنوی		●	●											

کلید: ● اجرا گردد. ○ در مورد کودکان در معرض خطر/عدم انجام فعالیت توصیه شده در مراقبت قبلی اجرا گردد.

در صورت داشتن هر یک از علائم و نشانه های خطر سریعاً کودک را خارج از نوبت به پزشک ارجاع دهید. در صورت عدم وجود این علائم مراقبت های ادغام یافته کودک سالم را شروع کنید.

ارزیابی شیرخوار کمتر از ۲ ماه از نظر علائم و نشانه های خطر:

سوال کنید:	مشاهده کنید:	حال عمومی
• آیا کاهش قدرت مکیدن دارد؟	• تعداد تنفس شیرخوار را در یک دقیقه بشمارید (شیرخوار باید آرام باشد)	• کاهش سطح هوشیاری
• آیا به طور مکرر استفراغ می کند؟	• تنفس تند (۶۰ بار در دقیقه یا بیشتر) اگر یک نوبت بیش از ۶۰ بار در دقیقه بود، بار دیگر بشمارید.	• نداشتن هیچگونه حرکت یا داشتن حرکت فقط وقتی که تحریک می شود
• آیا تشنج (حرکت غیر عادی) داشته است؟	• توکشیده شدن شدید قفسه سینه	• درجه حرارت زیر بظلی را اندازه بگیرید:
	• پرش پره های بینی	- درجه حرارت زیربظلی مسلوی یا بالاتر از ۳۷.۵ درجه سانتی گراد
	• ناله کردن	- درجه حرارت زیربظلی کمتر از ۳۶.۵ درجه سانتی گراد
	• برآمدگی ملاحظ زردی	
	• ترشحات چرکی ناف همراه با قرمزی و انتشار آن به اطراف	
	• جوش چرکی پوستی	

طبقه بندی کنید

نشانه	طبقه بندی	توصیه
<ul style="list-style-type: none"> کاهش قدرت مکیدن استفراغ مکرر تشنج تنفس تند توکشیده شدن شدید قفسه سینه پرش پره های بینی ناله کردن برآمدگی ملاحظ ترشحات چرکی ناف همراه با قرمزی و انتشار آن به اطراف جوش چرکی پوستی کاهش سطح هوشیاری نداشتن هیچگونه حرکت یا داشتن حرکت فقط وقتی که تحریک می شود درجه حرارت زیر بظلی مسلوی یا بالاتر از ۳۷.۵ درجه سانتی گراد درجه حرارت زیربظلی کمتر از ۳۶.۵ درجه سانتی گراد 	<ul style="list-style-type: none"> احتمال بیماری خیلی شدید 	<ul style="list-style-type: none"> به بوکت مانا مراجعه شود ۲۴ ساعت بعد پیگیری شود
<ul style="list-style-type: none"> زردی 	زردی	<ul style="list-style-type: none"> ارزیابی طبق بوکت مانا انجام شود
<ul style="list-style-type: none"> هیچ یک از نشانه های فوق را نداشته باشد 	علائم و نشانه های خطر ندارد	<ul style="list-style-type: none"> ارزیابی کودک را طبق صفحات بعدی ادامه دهید

ارزیابی کودک ۲ ماه تا ۶۰ ماه از نظر علائم و نشانه های خطر:

سؤال کنید:	نگاه کنید:
• آیا قادر به نوشیدن یا شیر خوردن می باشد؟	• آیا کودک بی حالی
• آیا هر چیزی را که می خورد استفراغ می کند؟	یا خواب آلودگی
• آیا کودک در جریان این بیماری تشنج داشته است؟	غیرعادی دارد؟

طبقه بندی کنید

نشانه	طبقه بندی	توصیه
<ul style="list-style-type: none"> در صورت وجود هر یک از علائم و نشانه های خطر: <ul style="list-style-type: none"> - قادر به نوشیدن یا شیر خوردن نیست - استفراغ های مکرر دارد - تشنج داشته است - خواب آلودگی غیر عادی یا کاهش سطح هوشیاری دارد 	بیماری خیلی شدید	<ul style="list-style-type: none"> به بوکت مانا مراجعه شود ۲۴ ساعت بعد پیگیری شود
<ul style="list-style-type: none"> هیچکدام از نشانه های فوق را نداشته باشد 	علائم و نشانه های خطر ندارد	<ul style="list-style-type: none"> ارزیابی کودک را طبق صفحات بعدی ادامه دهید

ارزیابی رشد کودک

WHO Child Growth Standards

WHO Child Growth Standards

Patrones de crecimiento
infantil de la OMS

Стандартные показатели ВОЗ
в области развития ребенка

Normes OMS de croissance de l'enfant

معايير منظمة الصحة العالمية لنمو الطفل

世界卫生组织儿童生长标准

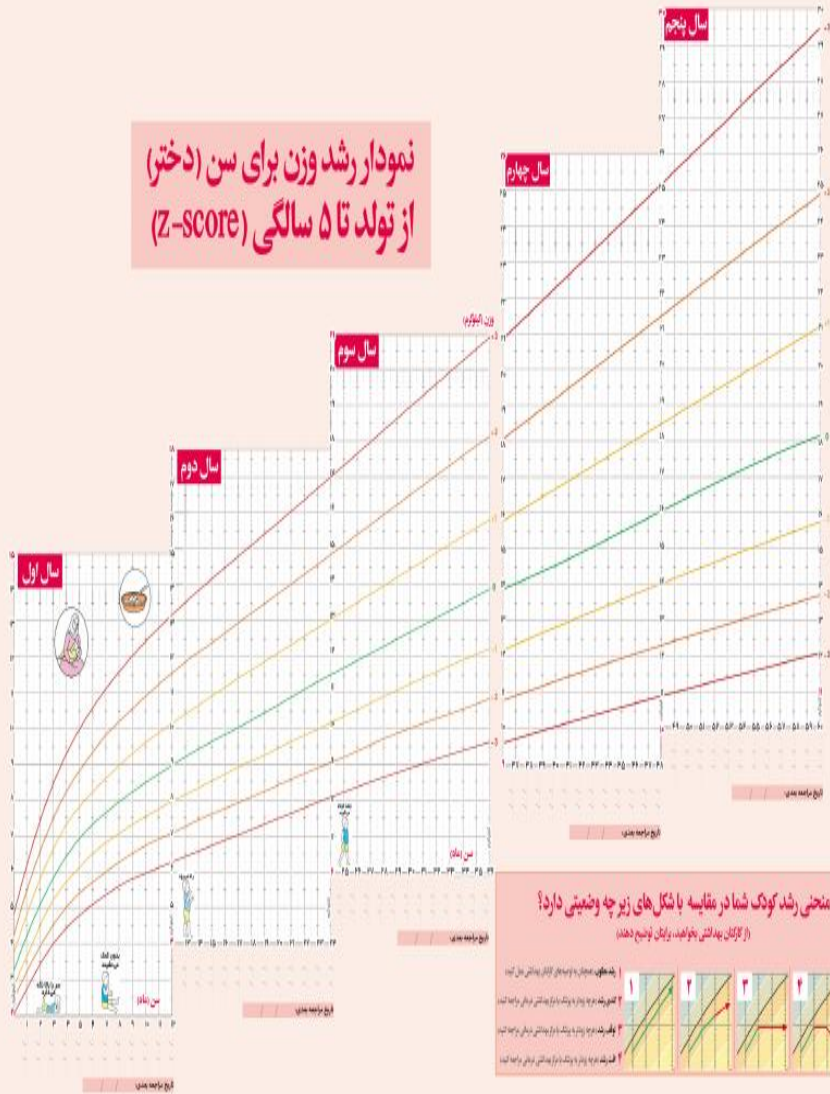

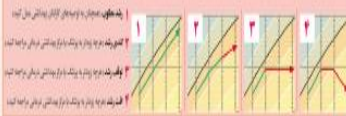
WHO Multicentre Growth Reference Study (MGRS)

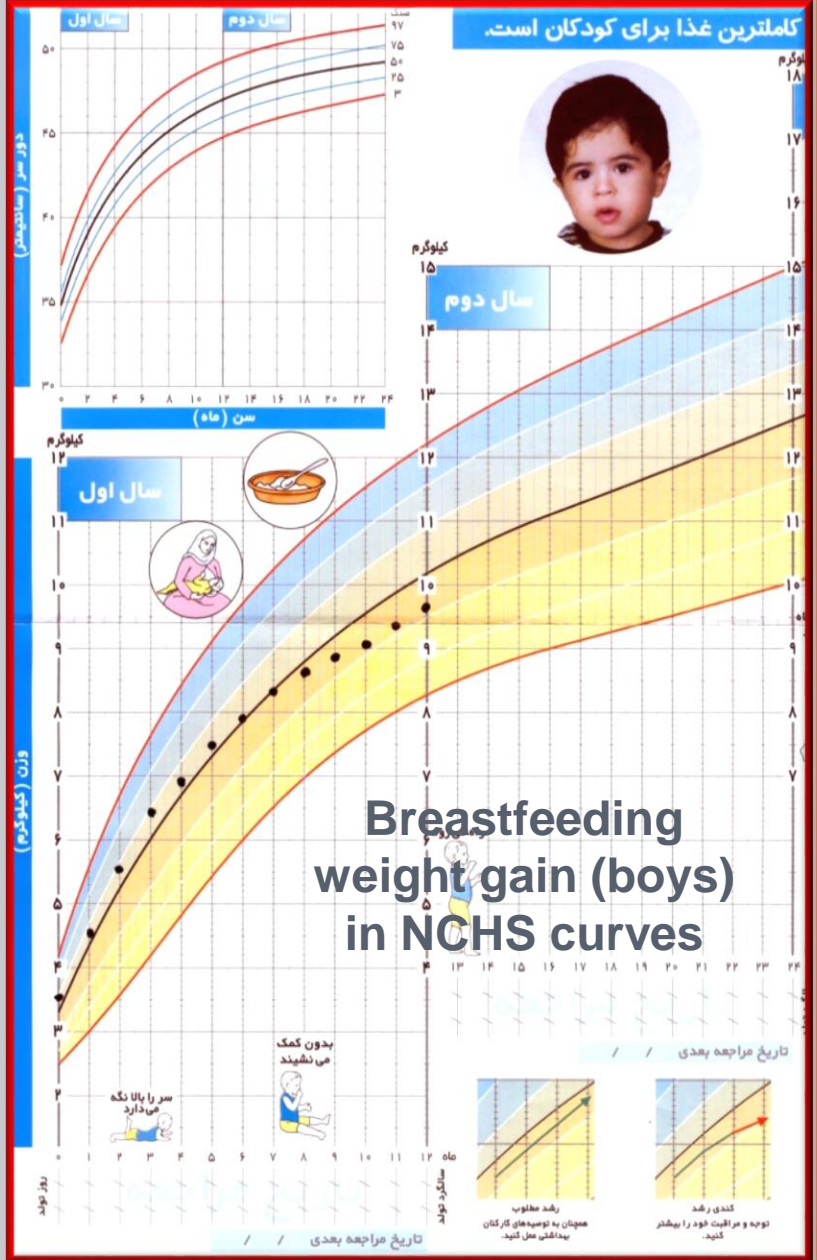
نمودار رشد وزن برای سن (دختر) از تولد تا ۵ سالگی (z-score)

منحنی رشد کودک شما در مقایسه با شکل‌های زیر چه وضعیتی دارد؟
(از گزینان به‌دقت بخوانید، وگرنه توضیح دهید)

کاملترین غذا برای کودکان است.

Breastfeeding weight gain (boys) in NCHS curves

تاریخ مراجعه بعدی

- سر را با انگه می‌خارد می‌نشاند
- بدون کمک می‌نشاند
- رشد مطلوب همچنان به توسعه‌های کارگزاران بهداشتی عمل کنید.
- کندی رشد توجه و مراقبت خود را بیشتر کنید.

تاریخ تولد..... وزن هنگام تولد ..... هفته بارداری هنگام زایمان .....

ارزیابی کودک از نظر وزن برای سن : وزن کودک را اندازه بگیرید. منحنی وزن کودک را رسم کنید

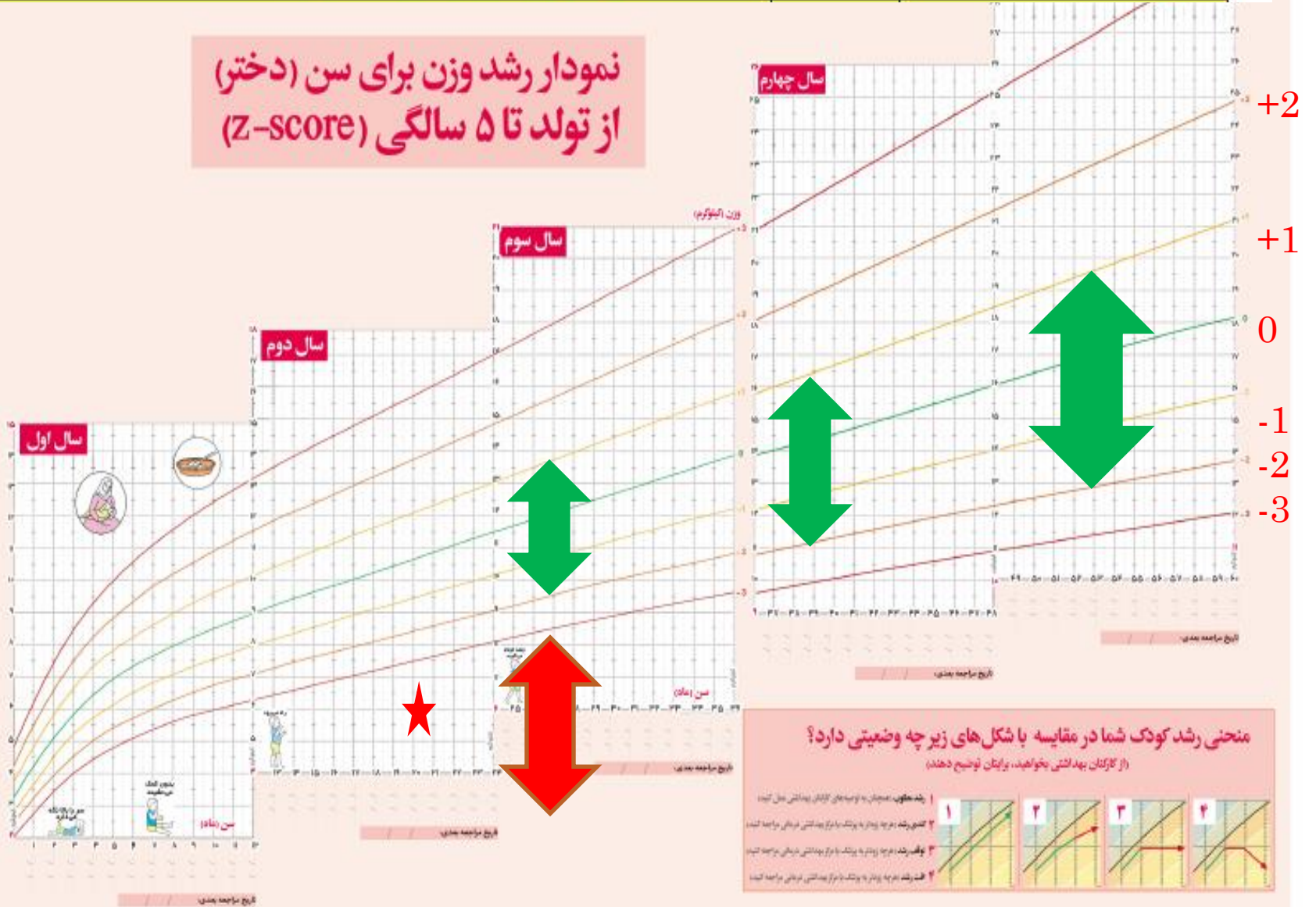
برای تفسیر کامل وضعیت رشد کودک لازم است هر ۳ منحنی رشد کودک (وزن برای سن، قد برای سن و وزن برای قد) رسم شود و بررسی گردد.

توصیه/ اقدام	طبقه بندی	منحنی وزن برای سن
<ul style="list-style-type: none"> ارجاع به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت ۲۴ ساعت بعد برای اطمینان از انجام ارجاع و سپس مشابه کم وزنی اقدام شود 	کموزنی شدید	<ul style="list-style-type: none"> * پایین تر از $-3 z$- score
<ul style="list-style-type: none"> منحنی قد برای سن بررسی شود منحنی وزن برای قد بررسی شود مشاوره و ارائه توصیه های تغذیه ای مراجعه بعدی برای ارزیابی تغذیه کودک زیر ۲ ماه ۲۴ ساعت بعد و بالای ۲ ماه ۱ هفته بعد و مراجعه بعدی برای ارزیابی رشد کودک: <ul style="list-style-type: none"> ➢ زیر ۲ ماه: ۱۰ روز بعد ➢ ۲ ماهه تا یکسال: ۲ هفته بعد ➢ بالای یک سال: ۱ ماه بعد ➢ بعد از ۲ پیگیری در صورتی که وزن کودک اضافه نشده باشد یا منحنی وزن برای سن روند نزولی داشته باشد، به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت ارجاع دهید. در صورت وزن گیری مطلوب، توصیه های تغذیه ای ادامه یافته و بر اساس سن کودک پیگیری شود. 	کموزنی	<ul style="list-style-type: none"> * مساوی $-3 z$- score تا پایین تر از $-2 z$- score
<ul style="list-style-type: none"> منحنی قد برای سن بررسی شود منحنی وزن برای قد بررسی شود 	احتمال اضافه وزن	<ul style="list-style-type: none"> * بالاتر از $+1 z$- score
<ul style="list-style-type: none"> منحنی قد برای سن بررسی شود منحنی وزن برای قد بررسی شود توصیه های تغذیه ای متناسب را ارائه دهید (ص ۳۵ و ۳۶) مراجعه بعدی برای ارزیابی تغذیه کودک زیر ۲ ماه ۲۴ ساعت بعد و بالای ۲ ماه ۱ هفته بعد و مراجعه بعدی برای ارزیابی وزن کودک: <ul style="list-style-type: none"> ➢ زیر ۲ ماه: ۱۰ روز بعد ➢ ۲ ماهه تا یکسال: ۲ هفته بعد ➢ بالای یک سال: ۱ ماه بعد ➢ بعد از ۲ پیگیری در صورتی که وزن کودک اضافه نشده باشد، به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت ارجاع دهید 	نیازمند بررسی بیشتر از نظر وزن	<ul style="list-style-type: none"> * مساوی $-2 z$- score تا مساوی $+1 z$- score و * روند رشد نامعلوم یا * روند افزایش وزن متوقف شده یا * کاهش وزن کودک
<ul style="list-style-type: none"> منحنی قد برای سن بررسی شود منحنی وزن برای قد بررسی شود ارزیابی کودک را طبق صفحات بعدی ادامه دهید 	طبیعی	<ul style="list-style-type: none"> * مساوی $-2 z$- score تا مساوی $+1 z$- score

توصیه / اقدام	طبقه بندی	منحنی وزن برای سن
<ul style="list-style-type: none"> • ارجاع به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت • ۲۴ ساعت بعد برای اطمینان از انجام ارجاع و سپس مشابه کم وزنی اقدام شود 	کم وزنی شدید	• پایین تر از -3 z-score

-3

نمودار رشد وزن برای سن (دختر) از تولد تا ۵ سالگی (z-score)

+2

+1

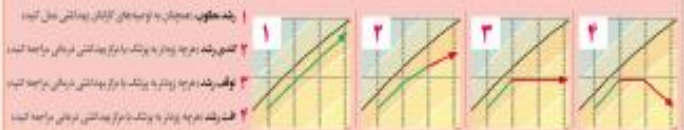
0

-1

-2

-3

منحنی رشد کودک شما در مقایسه با شکل های زیر چه وضعیتی دارد؟
(از کارکنان بهداشتی بخواهید، وایتان توضیح دهید)

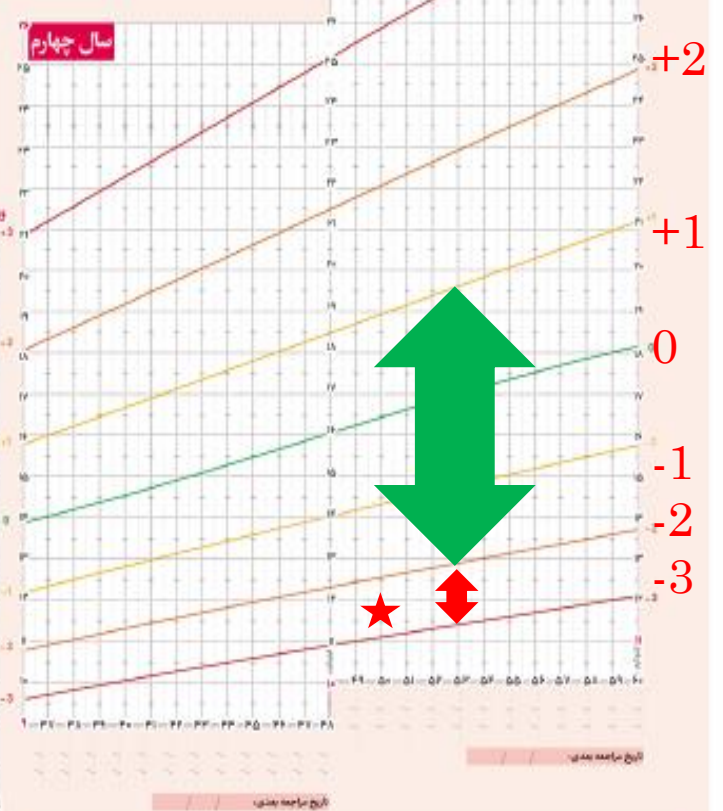
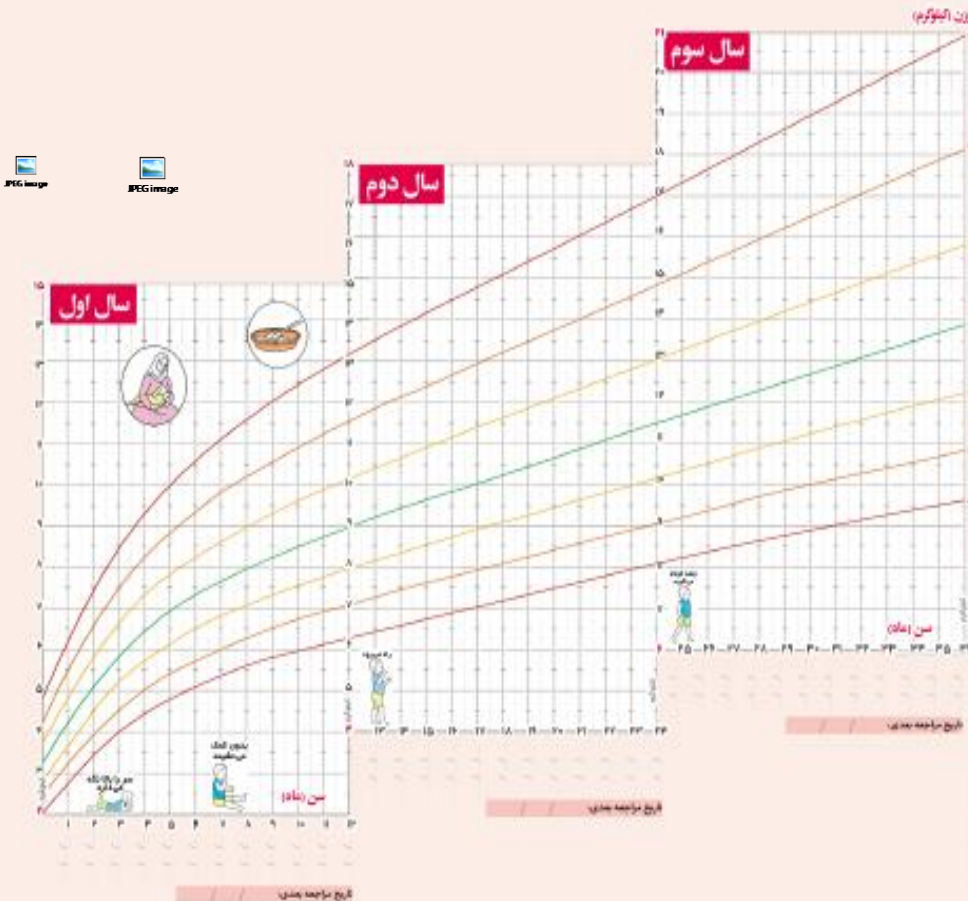

• مساوی z-score -3 تا پایین تر از -2 score

کمروزی

- منحنی قد برای سن بررسی شود
- منحنی وزن برای قد بررسی شود
- مشاوره و ارائه توصیه های تغذیه ای
- مراجعه بعدی برای ارزیابی تغذیه کودک زیر ۲ ماه ۲۴ ساعت بعد و بالای ۲ ماه ۱ هفته بعد و مراجعه بعدی برای ارزیابی رشد کودک:
  - > زیر ۲ ماه: ۱۰ روز بعد
  - > ۲ ماهه تا یکسال: ۲ هفته بعد
  - > بالای یک سال: ۱ ماه بعد
  - > بعد از ۲ پیگیری در صورتی که وزن کودک اضافه نشده باشد یا منحنی وزن برای سن روند نزولی داشته باشد، به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت ارجاع دهید. در صورت وزن گیری مطلوب، توصیه های تغذیه ای ادامه یافته و بر اساس سن کودک پیگیری شود.

نمودار رشد وزن برای سن (دختر) از تولد تا ۵ سالگی (z-score)

منحنی رشد کودک شما در مقایسه با شکل های زیر چه وضعیتی دارد؟

(از کارکنان بهداشتی بخواهید، وایتان توضیح دهند)

۱. رشد مطلوب: همچنان به توصیه های کارکن بهداشتی عمل کنید

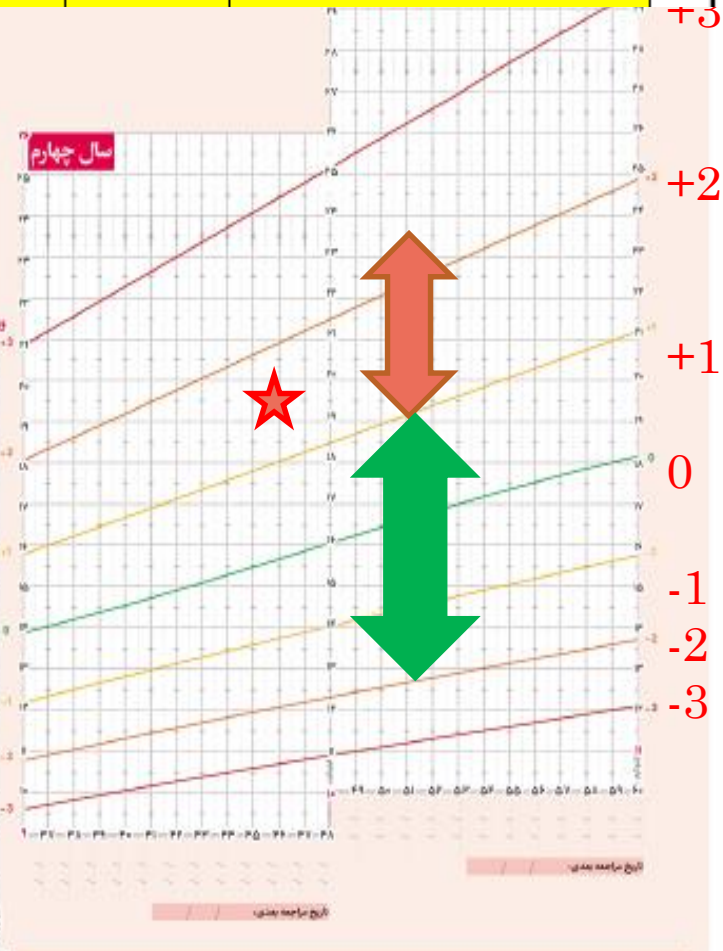
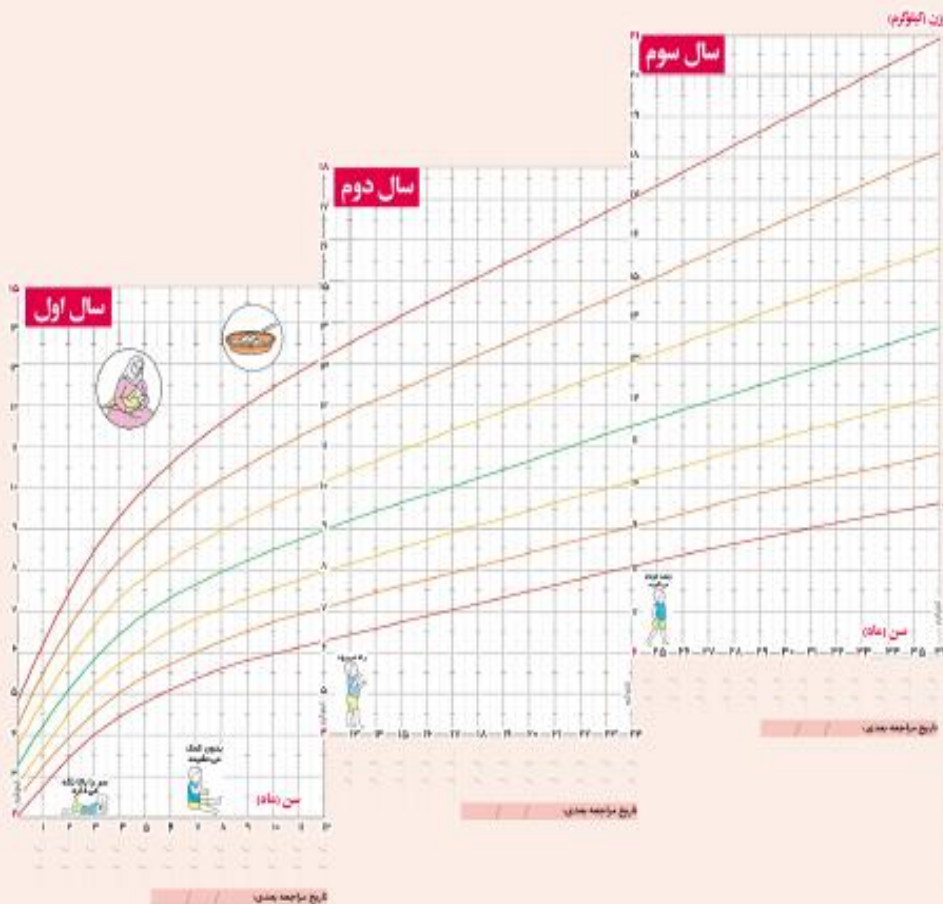
۲. منحنی رشد برجه برده: به پزشک یا کارکن بهداشتی مراجعه کنید

۳. توقف رشد: فرجه زودتر به پزشک یا کارکن بهداشتی مراجعه کنید

۴. منحنی رشد برجه برده: به پزشک یا کارکن بهداشتی مراجعه کنید

• بالاتر از z-score +1	احتمال اضافه وزن	• منحنی قد برای سن بررسی شود • منحنی وزن برای قد بررسی شود
------------------------	------------------	---

نمودار رشد وزن برای سن (دختر) از تولد تا ۵ سالگی (z-score)

منحنی رشد کودک شما در مقایسه با شکل های زیر چه وضعیتی دارد؟
(از کارکنان بهداشتی بخواهید، وایتان توضیح دهند)

۱ رشد مطلوب: همچنان به توسعه عادی کودک پرداخته می شود.
 ۲ کشش رشد: درجه بالاتر به پهن شدن منحنی منحنی مراجعه کنید.
 ۳ توقف رشد: درجه بالاتر به پهن شدن منحنی مراجعه کنید.
 ۴ شیب منفی: درجه بالاتر به پهن شدن منحنی مراجعه کنید.

نیازمند بررسی بیشتر از نظر وزن

مساوی $-2 z$ - score تا مساوی $+1 z$ - score :

روند رشد نامعلوم

روند افزایش وزن متوقف شده

کاهش وزن کودک

منحنی قد برای سن بررسی شود

منحنی وزن برای قد بررسی شود

توصیه‌های تغذیه‌ای مناسب را ارائه دهید (ص ۳۵ و ۳۶)

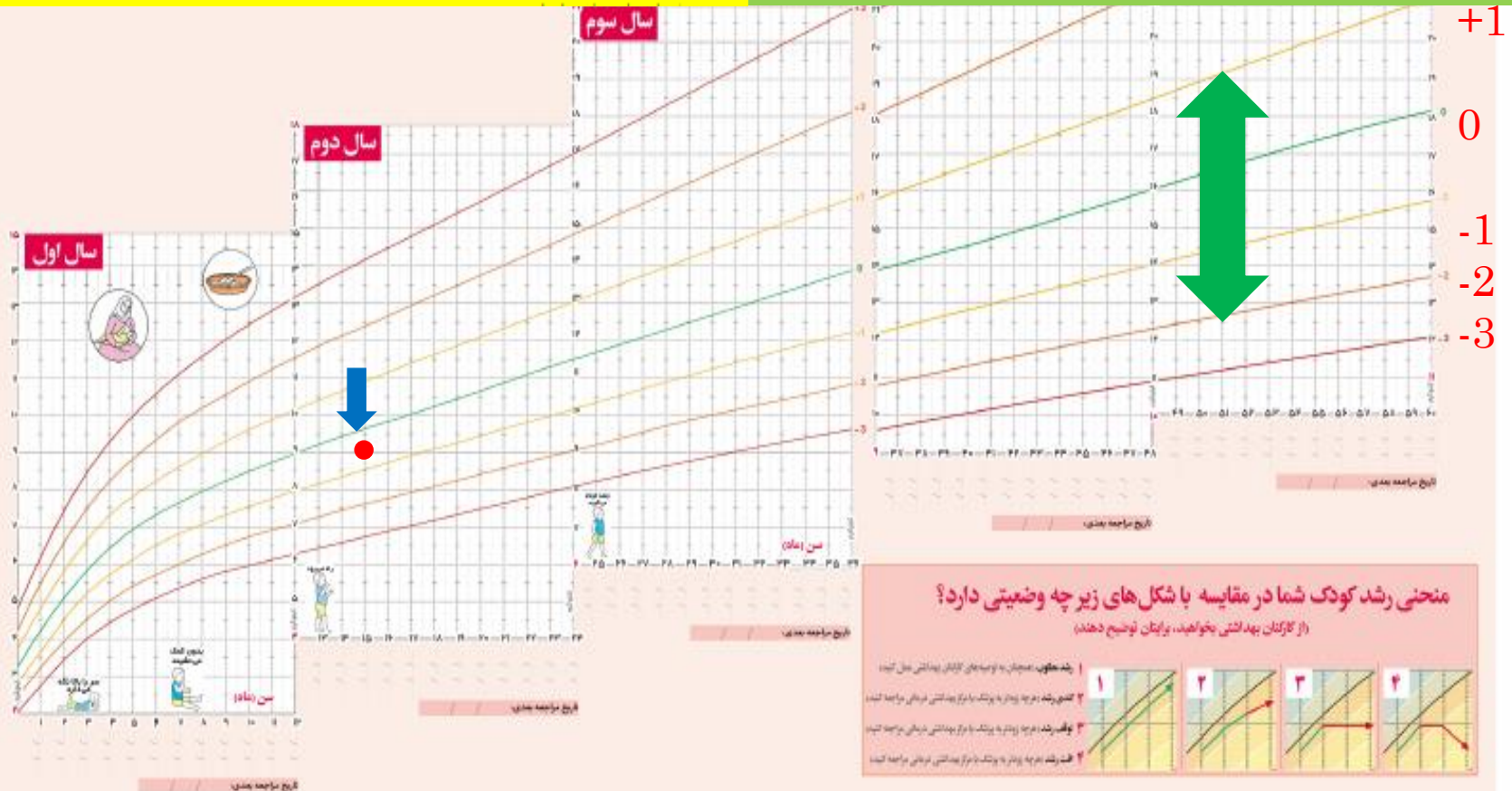
مراجعه بعدی برای ارزیابی تغذیه کودک زیر ۲ ماه ۲۴ ساعت بعد و بالای ۲ ماه ۱ هفته بعد و مراجعه بعدی برای ارزیابی وزن کودک:

➤ زیر ۲ ماه: ۱۰ روز بعد

➤ ۲ ماهه تا یکسال: ۲ هفته بعد

➤ بالای یک سال: ۱ ماه بعد

➤ بعد از ۲ پیگیری در صورتی که وزن کودک اضافه نشده باشد یا منحنی وزن برای سن روند نزولی داشته باشد، به پزشک مرکز

نیازمند بررسی بیشتر از نظر وزن

مساوی -2 z- score تا مساوی $+1$ z- score

روند رشد نامعلوم

روند افزایش وزن متوقف شده

کاهش وزن کودک

+2

+1

0

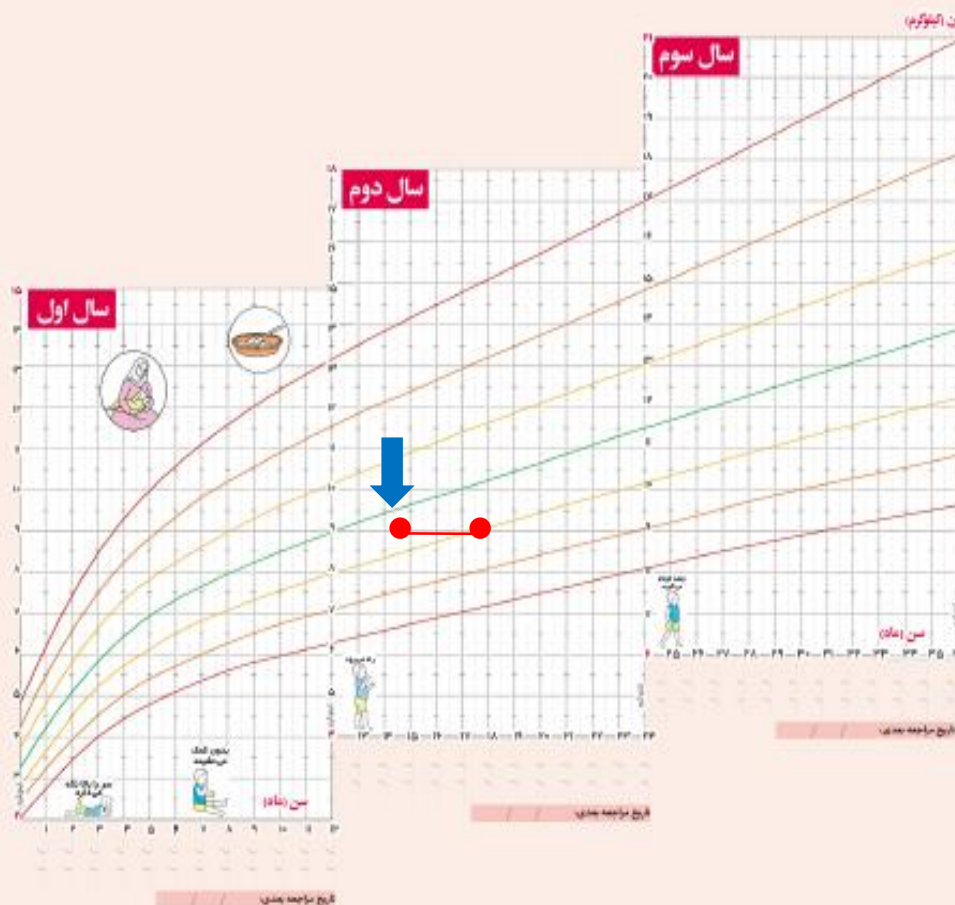
-1

-2

-3

از تولد تا ۵ سالگی (z-score)

منحنی رشد کودک شما در مقایسه با شکل‌های زیر چه وضعیتی دارد؟

(از کارکنان بهداشتی بخواهید، برایتان توضیح دهند)

1	2	3	4
1 رشد مطلوب، معیارها به توصیه‌های کارکنان بهداشتی عمل کنید	2 کاهش رشد، توجه ویژه به پزشک، مراقب بهداشت فردی، مراجعه کنید	3 توقف رشد، توجه ویژه به پزشک، مراقب بهداشت فردی، مراجعه کنید	4 افت رشد، توجه ویژه به پزشک، مراقب بهداشت فردی، مراجعه کنید

نیازمند بررسی بیشتر از نظر وزن مساوی score -2 تا مساوی 1 z-score +score

روند رشد نامعلوم

روند افزایش وزن متوقف شده

کاهش وزن کودک

منحنی قد برای سن بررسی شود

منحنی وزن برای قد بررسی شود

توصیه‌های تغذیه‌ای متناسب را ارائه دهید (ص ۳۵ و ۳۶)

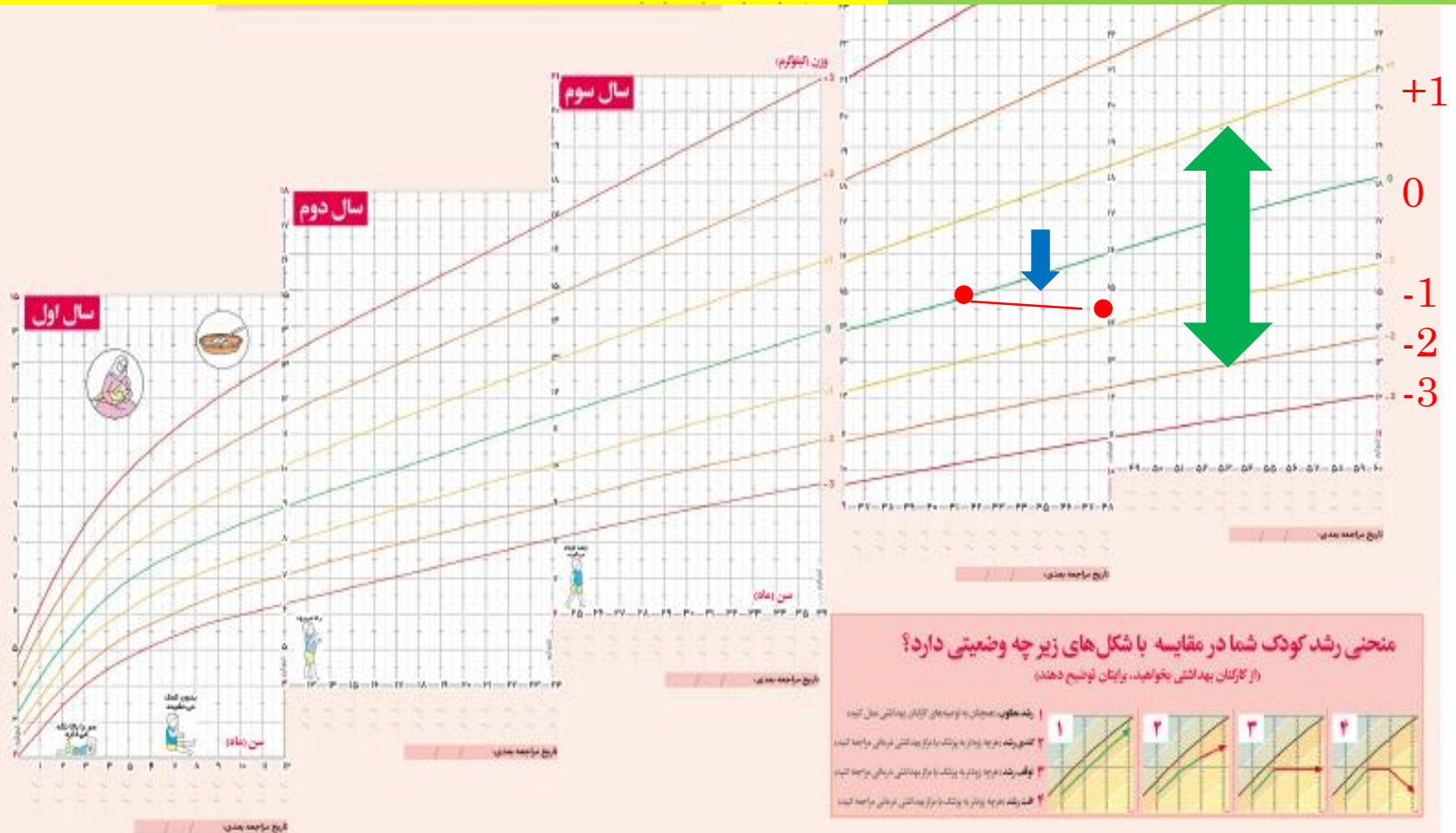
مراجعه بعدی برای ارزیابی تغذیه کودک زیر ۲ ماه ۲۴ ساعت بعد و بالای ۲ ماه ۱ هفته بعد و مراجعه بعدی برای ارزیابی وزن کودک:

➤ زیر ۲ ماه: ۱۰ روز بعد

➤ ۲ ماهه تا یکسال: ۲ هفته بعد

➤ بالای یک سال: ۱ ماه بعد

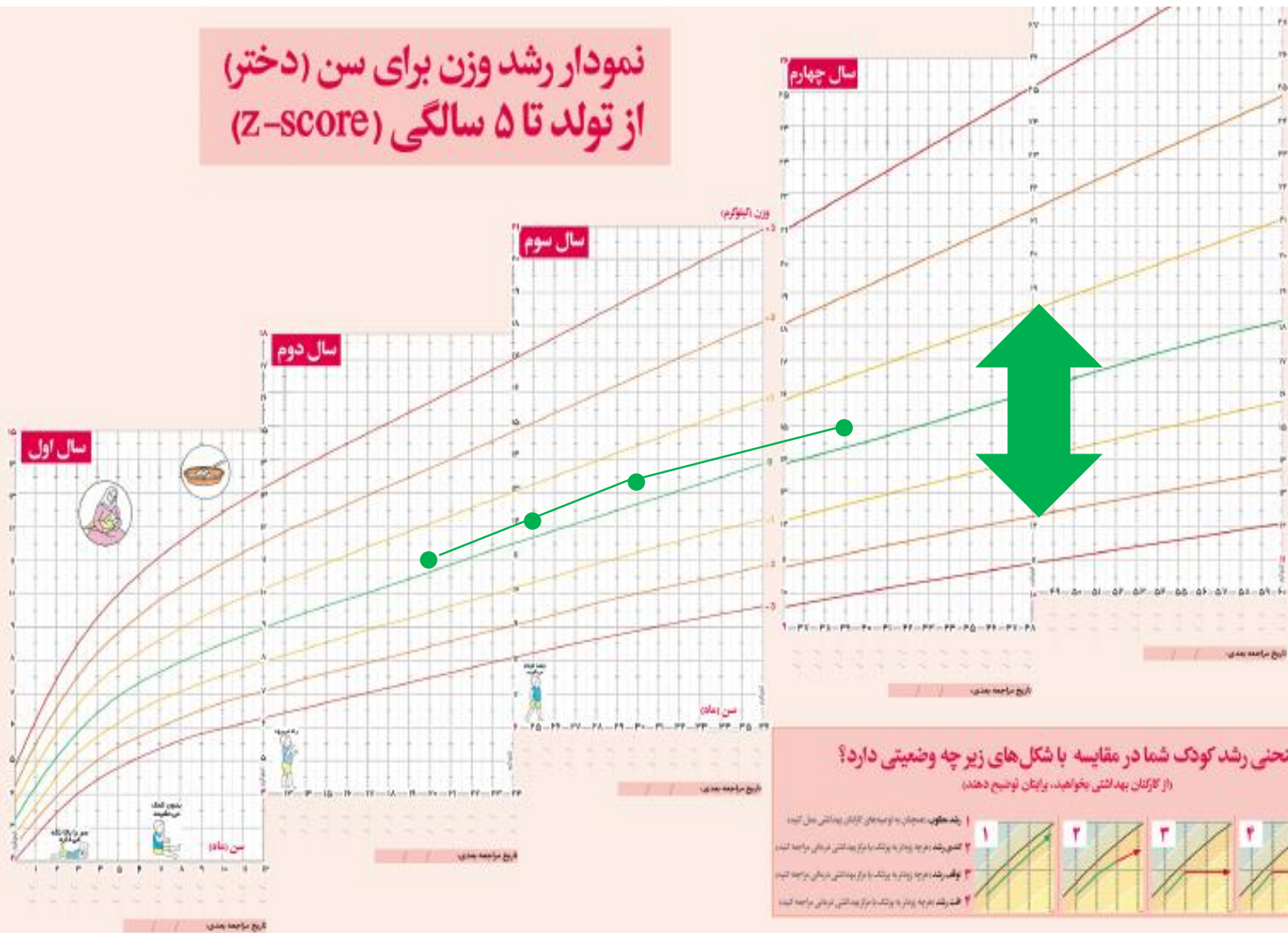
➤ بعد از ۲ پیگیری در صورتی که وزن کودک اضافه نشده باشد یا منحنی وزن برای سن روند نزولی داشته باشد، به پزشک مرکز

<ul style="list-style-type: none"> • منحنی قد برای سن بررسی شود • منحنی وزن برای قد بررسی شود • ارزیابی کودک را طبق صفحات بعدی ادامه دهید 	طبیعی	• مساوی z-score -2 تا مساوی z-score +2
--	-------	--

-3

نمودار رشد وزن برای سن (دختر) از تولد تا ۵ سالگی (z-score)

+2

+1

0

-1

-2

-3

ارزیابی کودک از نظر قد برای سن : قد کودک را اندازه بگیرید. منحنی قد کودک را رسم کنید.

برای تفسیر کامل وضعیت رشد کودک لازم است هر ۳ منحنی رشد کودک (وزن برای سن، قد برای سن و وزن برای قد) رسم شود و بررسی گردد.

منحنی قد برای سن	طبقه بندی	توصیه/ اقدام
* پایین تر از $-3 z\text{-score}$	کوتاه قدی شدید	<ul style="list-style-type: none"> ارجاع به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت ۲۴ ساعت بعد پیگیری شود و سپس مشابه نیازمند بررسی بیشتر از نظر قد اقدام شود
* مساوی $-3 z\text{-score}$ تا پایین تر از $-2 z\text{-score}$	کوتاه قدی	<ul style="list-style-type: none"> ارجاع به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت ۲۴ ساعت بعد پیگیری شود و سپس مشابه نیازمند بررسی بیشتر از نظر قد اقدام شود
* بالا تر از $+3z\text{-score}$	خیلی بلند قد	<ul style="list-style-type: none"> ارجاع به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت ۲۴ ساعت بعد پیگیری شود
* مساوی $-2 z\text{-score}$ تا مساوی $+3 z\text{-score}$ و - روند افزایش قد نامعلوم یا - روند افزایش قد متوقف شده یا - روند افزایش قد کند می باشد	نیازمند بررسی بیشتر از نظر قد	<ul style="list-style-type: none"> منحنی وزن برای سن بررسی شود منحنی وزن برای قد بررسی شود توصیه‌های تغذیه‌ای متناسب (ص ۳۵ و ۳۶) مراجعه بعدی برای ارزیابی تغذیه کودک زیر ۲ ماه ۲۴ ساعت بعد و ۲ ماه تا ۵ سال ۱ هفته بعد و مراجعه بعدی برای ارزیابی قد: <ul style="list-style-type: none"> ➤ کوچکتر از ۶ ماه: ۱ ماه بعد ➤ ۶ تا ۱۲ ماه: ۲ ماه بعد ➤ بزرگتر از ۱ سال: ۳ ماه بعد ➤ در صورتی که بعد از ۲ پیگیری قد کودک اضافه نشده باشد یا روند افزایش قد کند باشد به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت ارجاع شود.
* مساوی $-2 z\text{-score}$ تا مساوی $+3 z\text{-score}$	طبیعی	<ul style="list-style-type: none"> منحنی وزن برای سن بررسی شود منحنی وزن برای قد بررسی شود

توصیه / اقدام	طبقه بندی	منحنی قد برای سن
<ul style="list-style-type: none"> ارجاع به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت ۲۴ ساعت بعد پیگیری شود و سپس مشابه نیازمند بررسی بیشتر از نظر قد اقدام شود 	کوتاه قدی شدید	• پایین تر از -3 z-score

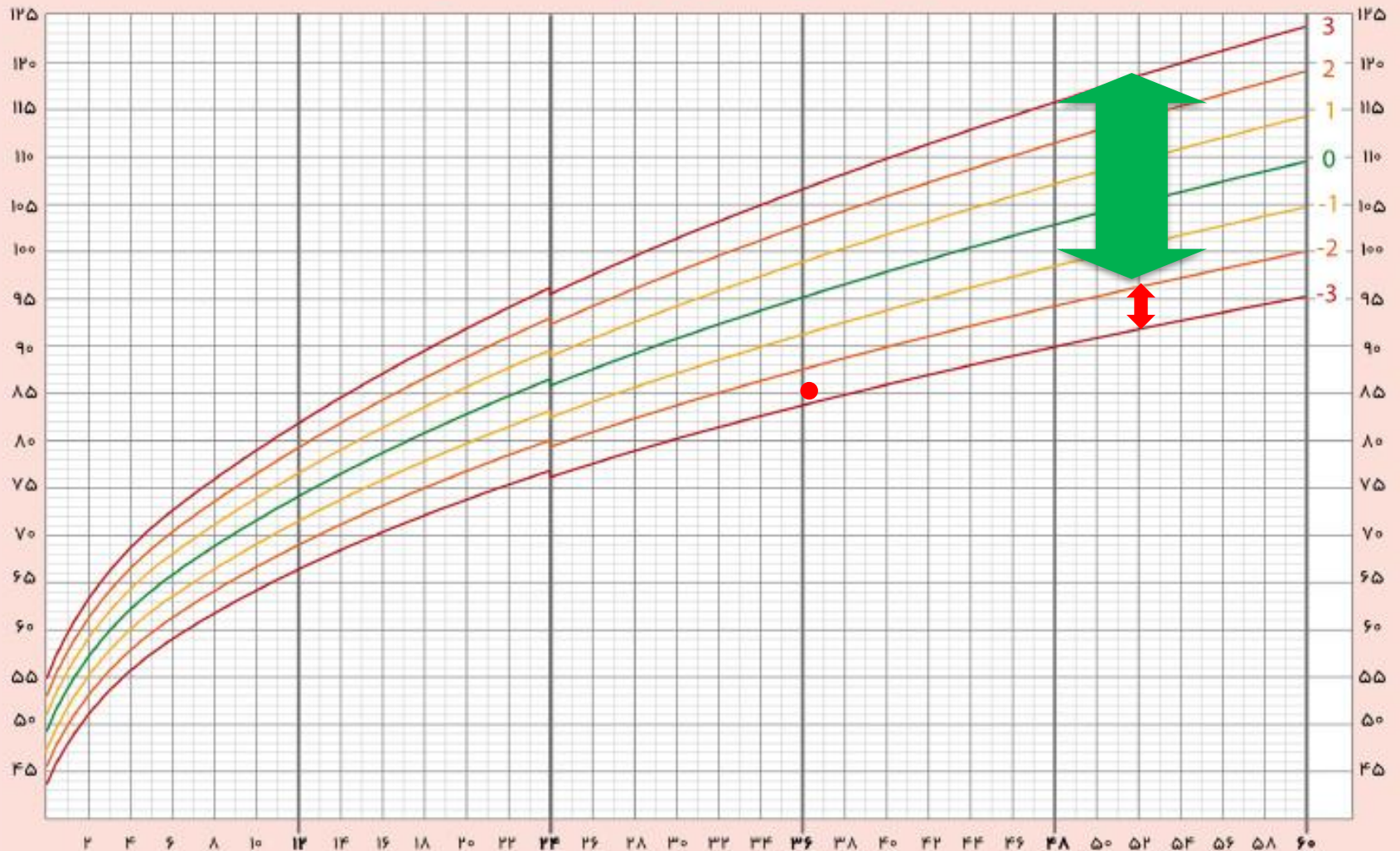

• مساوی z -score -3 تا پایین تر از z -score -2

کوتاه قدی

- ارجاع به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت
- ۲۴ ساعت بعد پیگیری شود و سپس مشابه نیازمند بررسی بیشتر از نظر قد اقدام شود

نمودار رشد (قد برای سن) دختر از تولد تا ۵ سالگی (Z-Score)

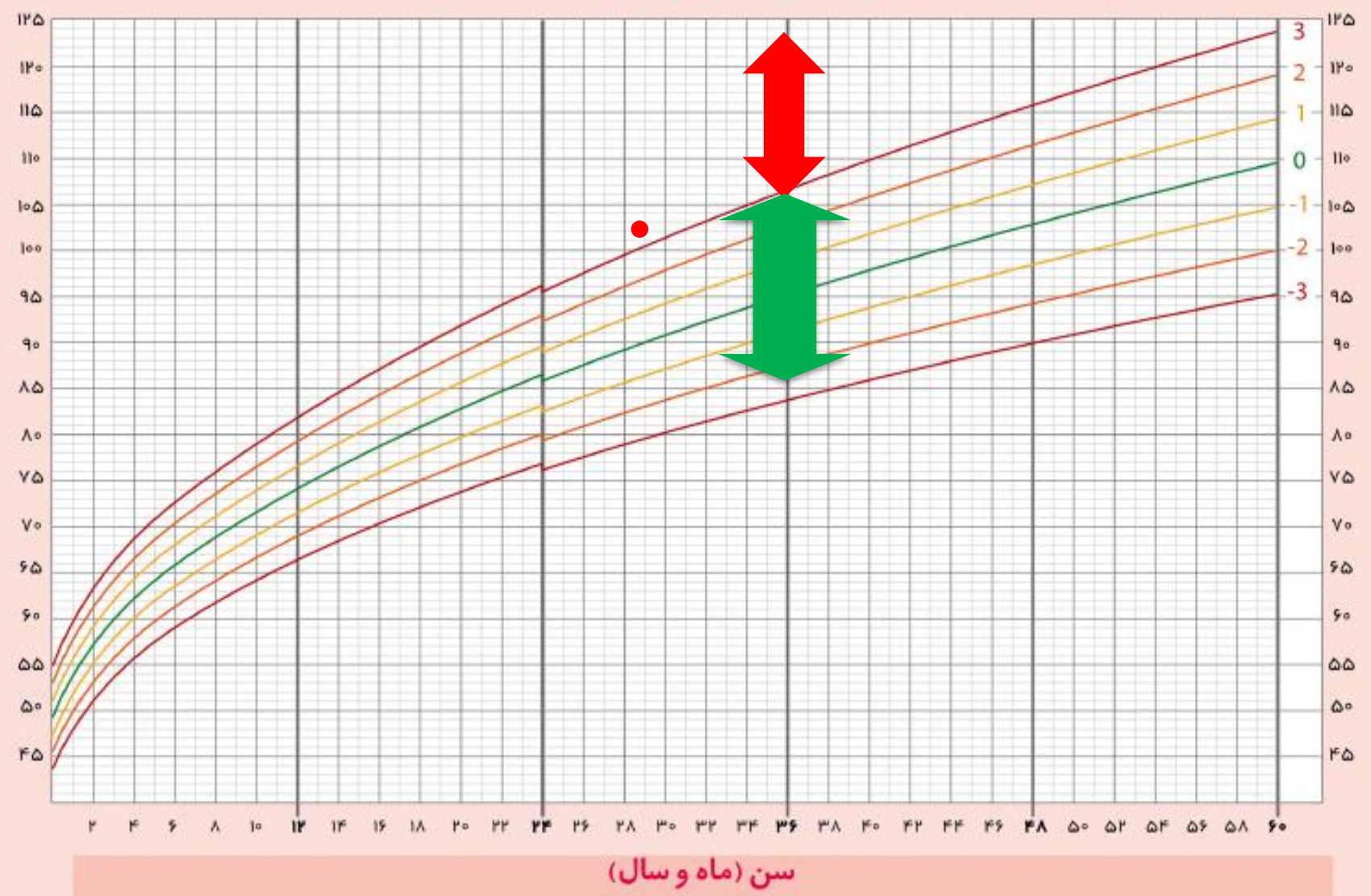
سن (ماه و سال)

• بالا تر از +3z-score

خیلی بلند قد

- ارجاع به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت
- ۲۴ ساعت بعد پیگیری شود

نمودار رشد (قد برای سن) دختران ۵ تا ۱۴ سالگی (Z-score)

نیازمند بررسی بیشتر از نظر قد

مساوی $-2 z\text{-score}$ تا مساوی $+3z\text{score}$ و

روند افزایش قد نامعلوم

روند افزایش قد متوقف شده

روند افزایش قد کند می باشد

- منحنی وزن برای سن بررسی شود
- منحنی وزن برای قد بررسی شود
- توصیه‌های تغذیه‌ای متناسب (ص ۳۵ و ۳۶)
- مراجعه بعدی برای ارزیابی تغذیه کودک زیر ۲ ماه ۲۴ ساعت بعد و ۲ ماه تا ۵ سال ۱ هفته بعد و مراجعه بعدی برای ارزیابی قد:
  - کوچکتر از ۶ ماه: ۱ ماه بعد
  - ۶ تا ۱۲ ماه: ۲ ماه بعد
  - بزرگتر از ۱ سال: ۳ ماه بعد
  - در صورتی که بعد از ۲ پیگیری قد کودک اضافه نشده باشد یا روند افزایش قد کند باشد به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت ارجاع شود.

نیازمند بررسی بیشتر از نظر قد

مساوی $-2 z\text{-score}$ تا مساوی $+3z\text{score}$ و

روند افزایش قد نامعلوم

روند افزایش قد متوقف شده

روند افزایش قد کند می باشد

- منحنی وزن برای سن بررسی شود
- منحنی وزن برای قد بررسی شود
- توصیه‌های تغذیه‌ای متناسب (ص ۳۵ و ۳۶)
- مراجعه بعدی برای ارزیابی تغذیه کودک زیر ۲ ماه ۲۴ ساعت بعد و ۲ ماه تا ۵ سال ۱ هفته بعد و مراجعه بعدی برای ارزیابی قد:
  - کوچکتر از ۶ ماه: ۱ ماه بعد
  - ۶ تا ۱۲ ماه: ۲ ماه بعد
  - بزرگتر از ۱ سال: ۳ ماه بعد
- در صورتی که بعد از ۲ پیگیری قد کودک اضافه نشده باشد یا روند افزایش قد کند باشد به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت ارجاع شود.

نیازمند بررسی بیشتر از نظر قد

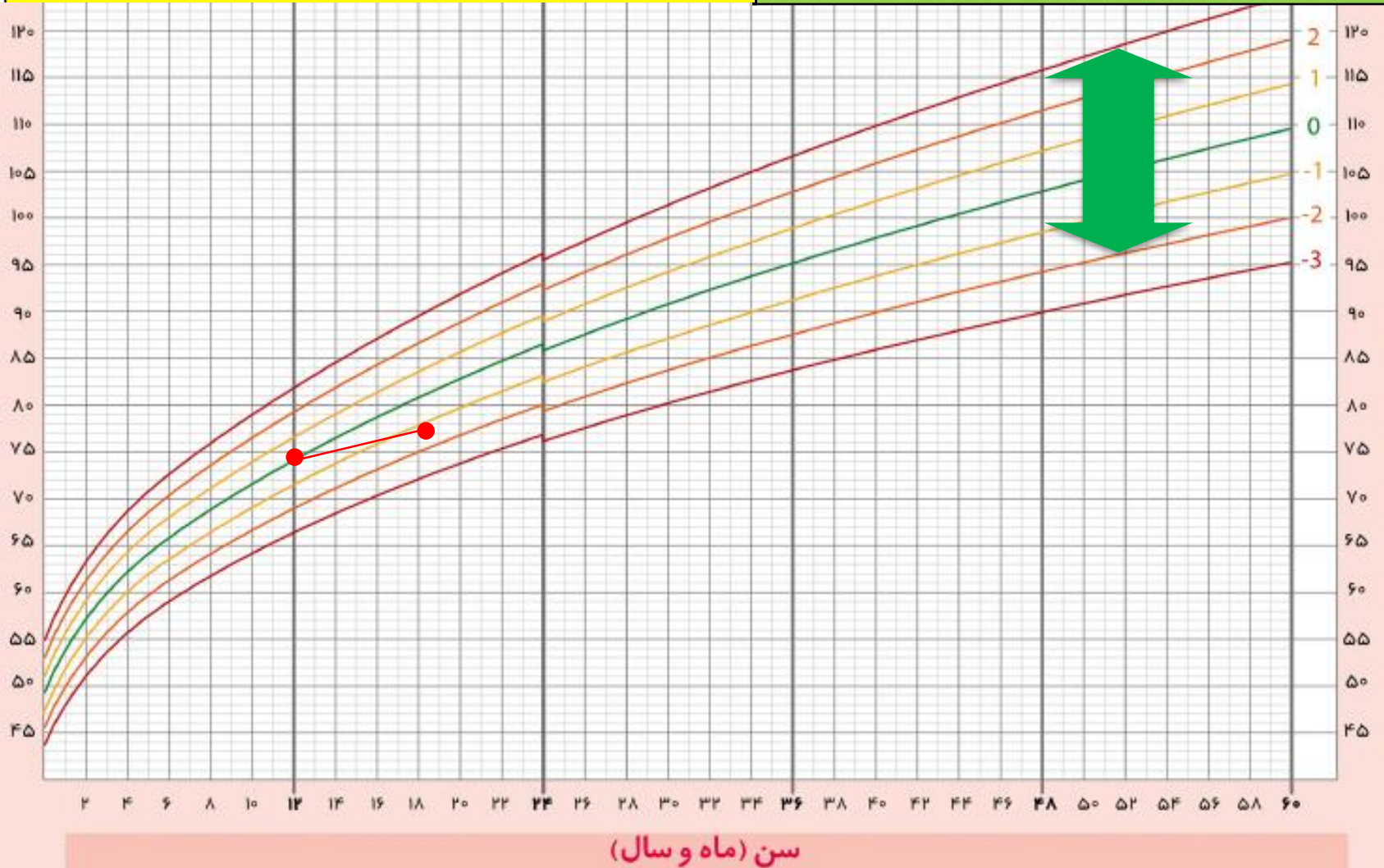
مساوی $-2 z\text{-score}$ تا مساوی $+3z\text{score}$ و

روند افزایش قد نامعلوم

روند افزایش قد متوقف شده

روند افزایش قد کند می باشد

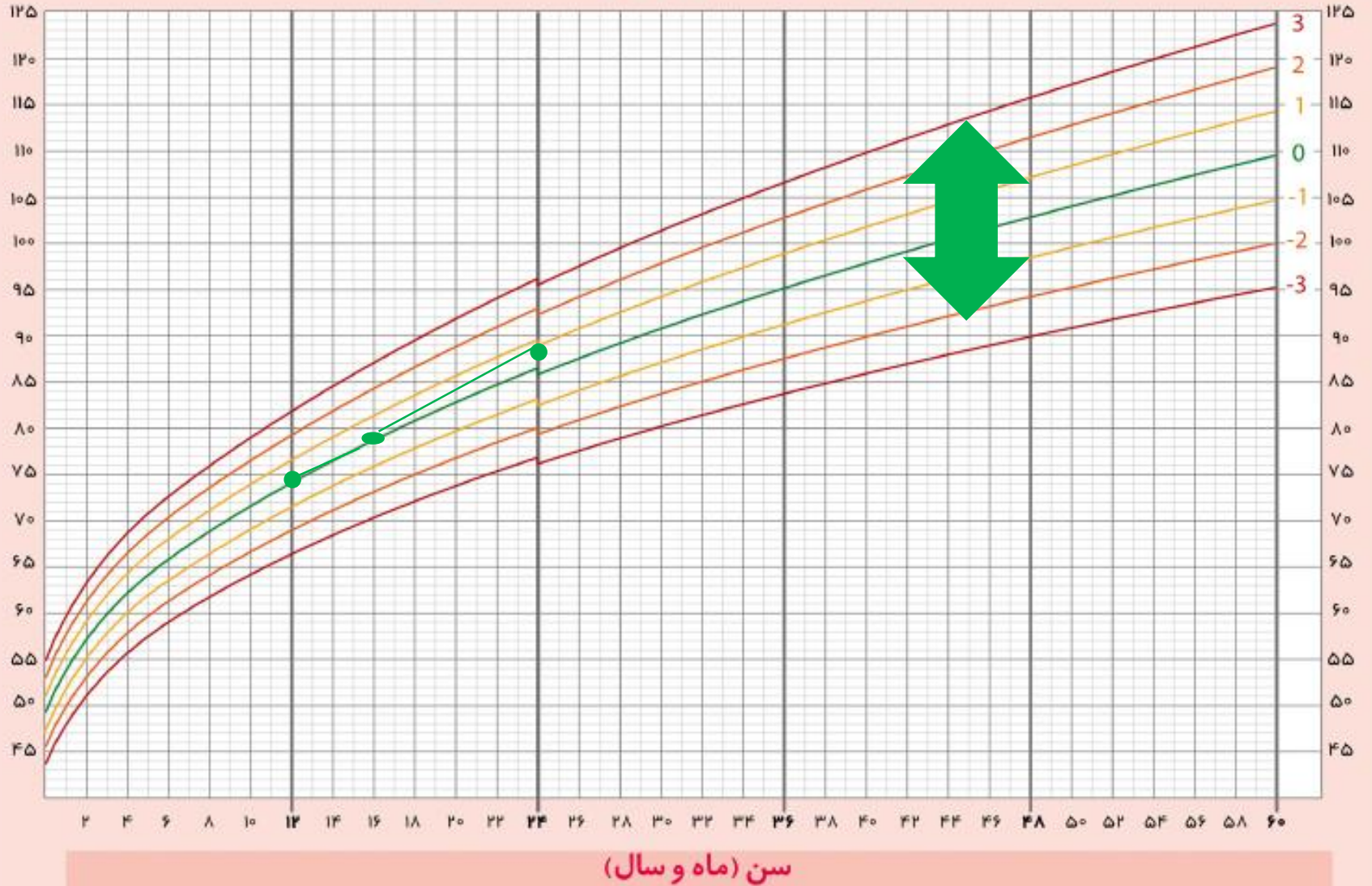
- منحنی وزن برای سن بررسی شود
- منحنی وزن برای قد بررسی شود
- توصیه‌های تغذیه‌ای متناسب (ص ۳۵ و ۳۶)
- مراجعه بعدی برای ارزیابی تغذیه کودک زیر ۲ ماه ۲۴ ساعت بعد و ۲ ماه تا ۵ سال ۱ هفته بعد و مراجعه بعدی برای ارزیابی قد:
  - کوچکتر از ۶ ماه: ۱ ماه بعد
  - ۶ تا ۱۲ ماه: ۲ ماه بعد
  - بزرگتر از ۱ سال: ۳ ماه بعد
  - در صورتی که بعد از ۲ پیگیری قد کودک اضافه نشده باشد یا روند افزایش قد کند باشد به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت ارجاع شود.

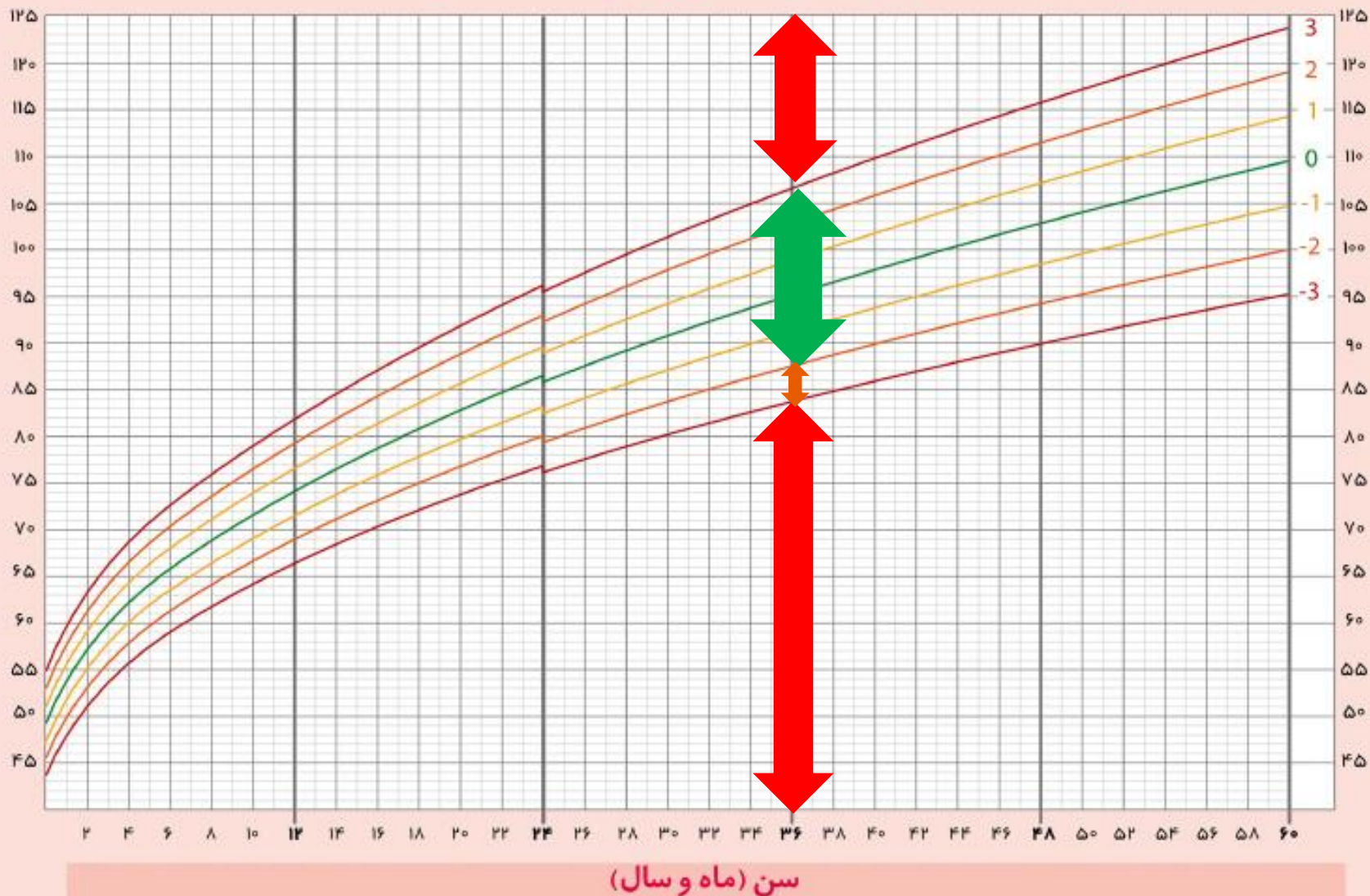
• مساوی -2 z- score تا مساوی +3 z- score

طبیعی

- منحنی وزن برای سن بررسی شود
- منحنی وزن برای قد بررسی شود
- ارزیابی کودک را طبق صفحات بعدی ادامه دهید

نمودار رشد (قد برای سن) دختر از تولد تا ۵ سالگی (Z-Score)

ارزیابی کودک از نظر وزن برای قد: منحنی وزن برای قد کودک را رسم کنید

برای تفسیر کامل وضعیت رشد کودک لازم است هر ۳ منحنی رشد کودک (وزن برای سن، قد برای سن و وزن برای قد) رسم شود و بررسی گردد.

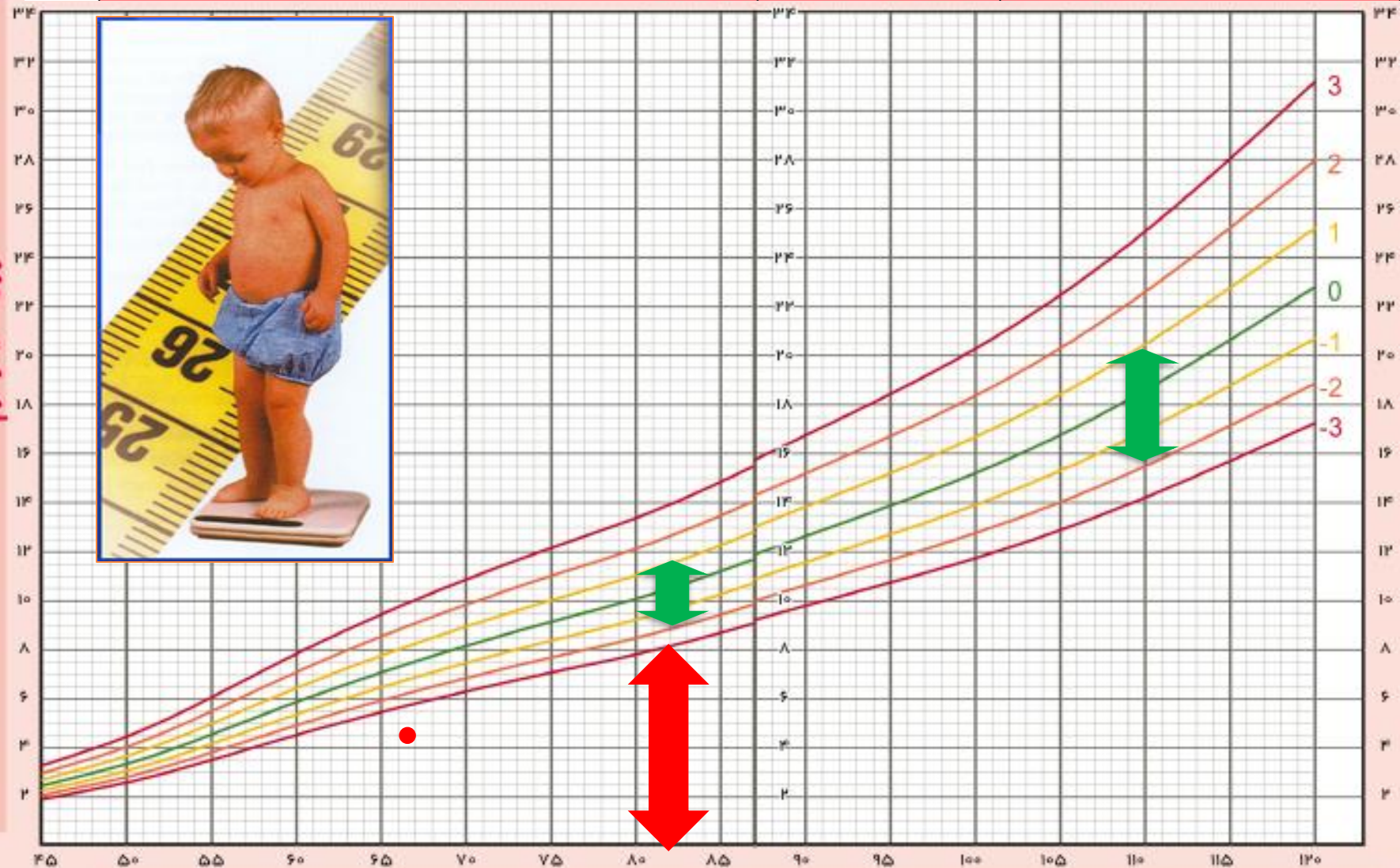
توصیه / اقدام	طبقه‌بندی	منحنی وزن برای قد
<ul style="list-style-type: none"> ارجاع به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت ۲۴ ساعت بعد برای اطمینان از انجام ارجاع و سپس مشابه کم وزنی اقدام شود 	لاغری شدید	* پایین تر از -3 z-score
<ul style="list-style-type: none"> ارجاع به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت ۲۴ ساعت بعد برای اطمینان از انجام ارجاع و سپس مشابه کم وزنی اقدام شود 	لاغری	* مساوی -3 z-score تا پایین تر از -2 z-score
<ul style="list-style-type: none"> ارجاع به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت ۱ هفته بعد برای اطمینان از انجام ارجاع و سپس ۱ ماه بعد مشابه در خطر اضافه وزن اقدام شود 	چاقی	* بالا تر از $+3$ z-score
	اضافه وزن	* بالا تر از $+2$ z-score تا مساوی $+3$ z-score
<ul style="list-style-type: none"> منحنی وزن برای سن بررسی شود منحنی قد برای سن بررسی شود کودک را از نظر تغذیه طبق صفحات ۱۲ تا ۱۴ ارزیابی کنید آموزش تغذیه کودک بر اساس راهنمای مشاوره تغذیه برای کودک با اضافه وزن (ص ۲۷) ۱ ماه بعد پیگیری شود در صورت صعودی بودن روند منحنی وزن برای قد بعد از ۳ بار پیگیری (۳ ماه بعد) به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت ارجاع شود 	در خطر اضافه وزن	* بالا تر از $+1$ z-score تا مساوی -2 z-score
<ul style="list-style-type: none"> منحنی وزن برای سن بررسی شود منحنی قد برای سن بررسی شود ارزیابی کودک را طبق صفحات بعدی ادامه دهید. 	طبیعی	* مساوی -2 z-score تا مساوی $+1$ z-score

منحنی وزن برای قد	طبقه‌بندی	توصیه / اقدام
• پایین تر از -3 z-score	لاغری شدید	<ul style="list-style-type: none"> • ارجاع به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت • ۲۴ ساعت بعد برای اطمینان از انجام ارجاع و سپس مشابه کم وزنی اقدام شود

وزن (کیلوگرم)

قد (سانتی‌متر)

• مساوی -3 z-score تا پایین تر از -2 z-score

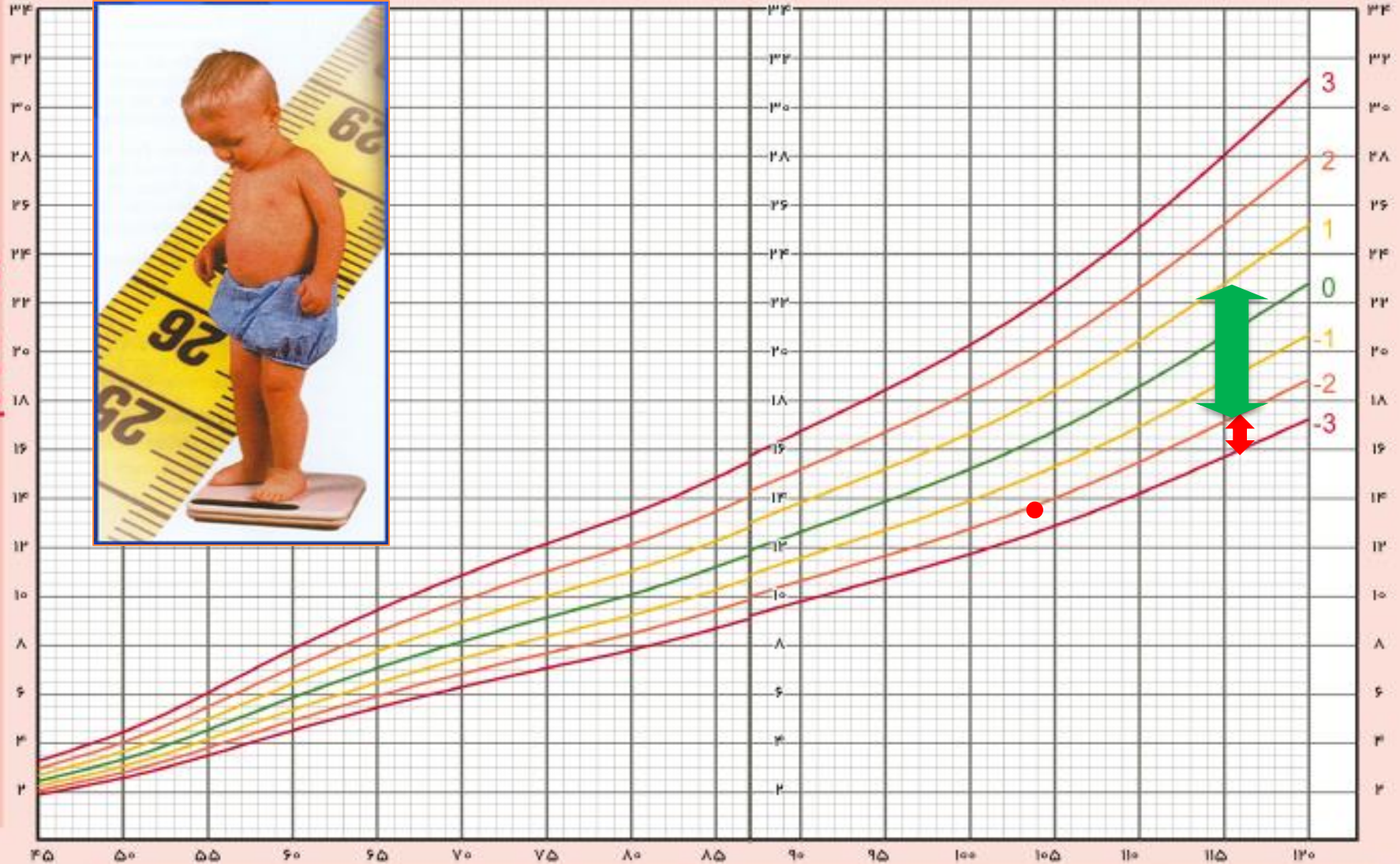
لاغری

• ارجاع به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت

• ۲۴ ساعت بعد برای اطمینان از انجام ارجاع و سپس مشابه کم وزنی اقدام شود

وزن (کیلوگرم)

قد (سانتی متر)

• بالاتر از +3 z-score

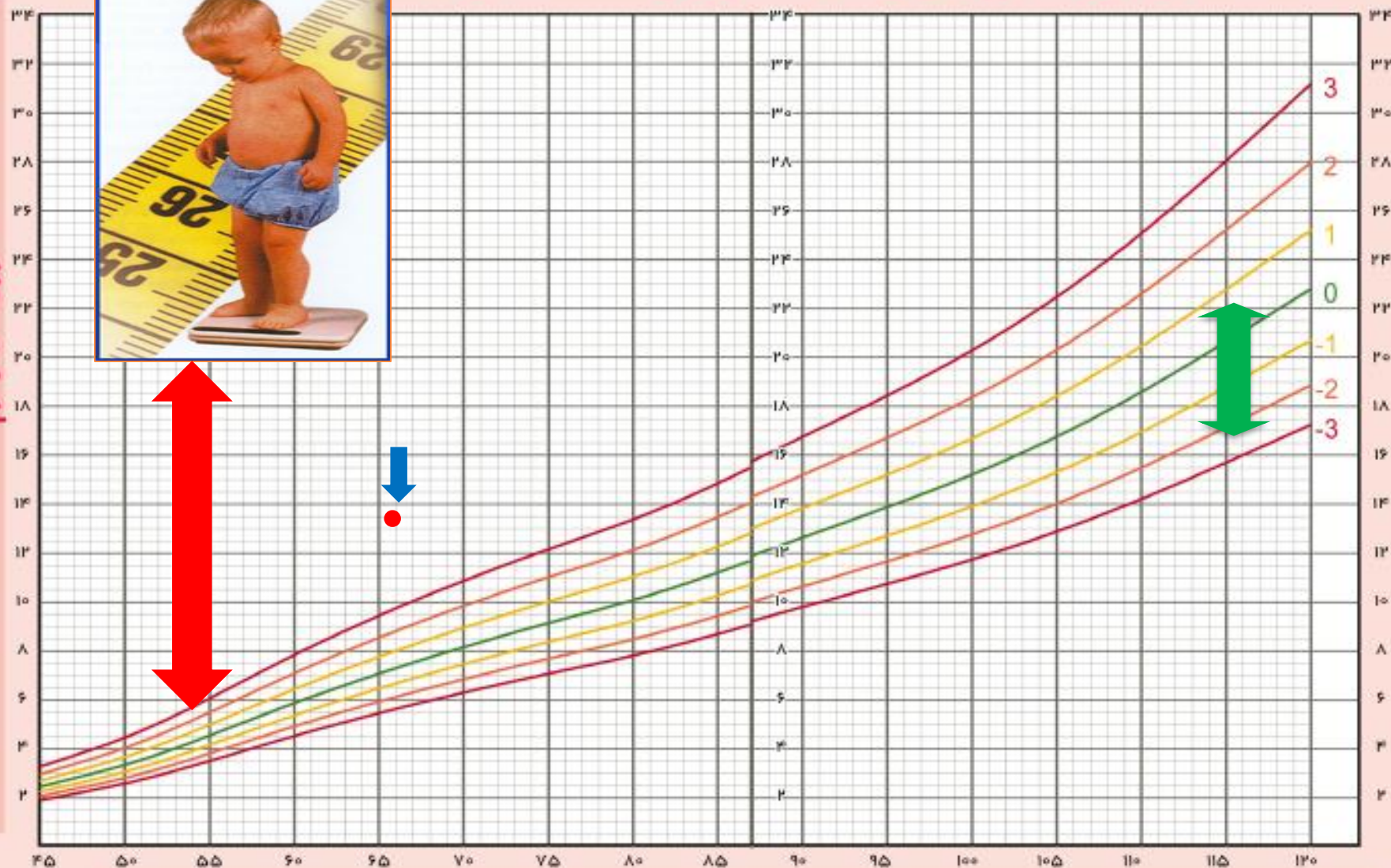
چاقی

- ارجاع به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت
- ۱ هفته بعد برای اطمینان از انجام ارجاع و سپس ۱ ماه بعد مشابه در خطر اضافه وزن اقدام شود

وزن (کیلوگرم)

قد (سانتی متر)

• بالاتر از +2 z-score تا مساوی +3 z-score

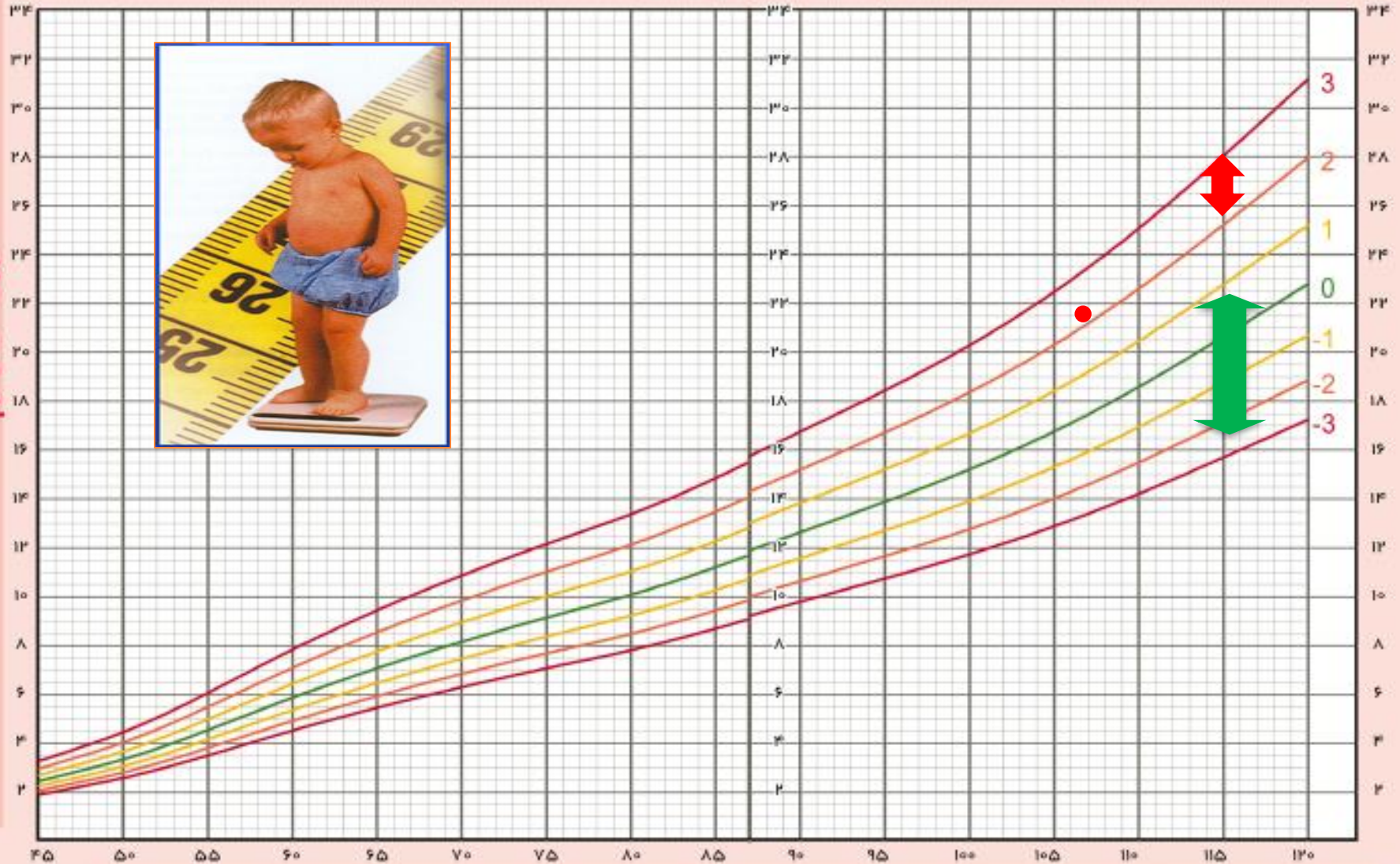
اضافه وزن

- ارجاع به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت
- ۱ هفته بعد برای اطمینان از انجام ارجاع و سپس ۱ ماه بعد مشابه در خطر اضافه وزن اقدام شود

وزن (کیلوگرم)

قد (سانتی‌متر)

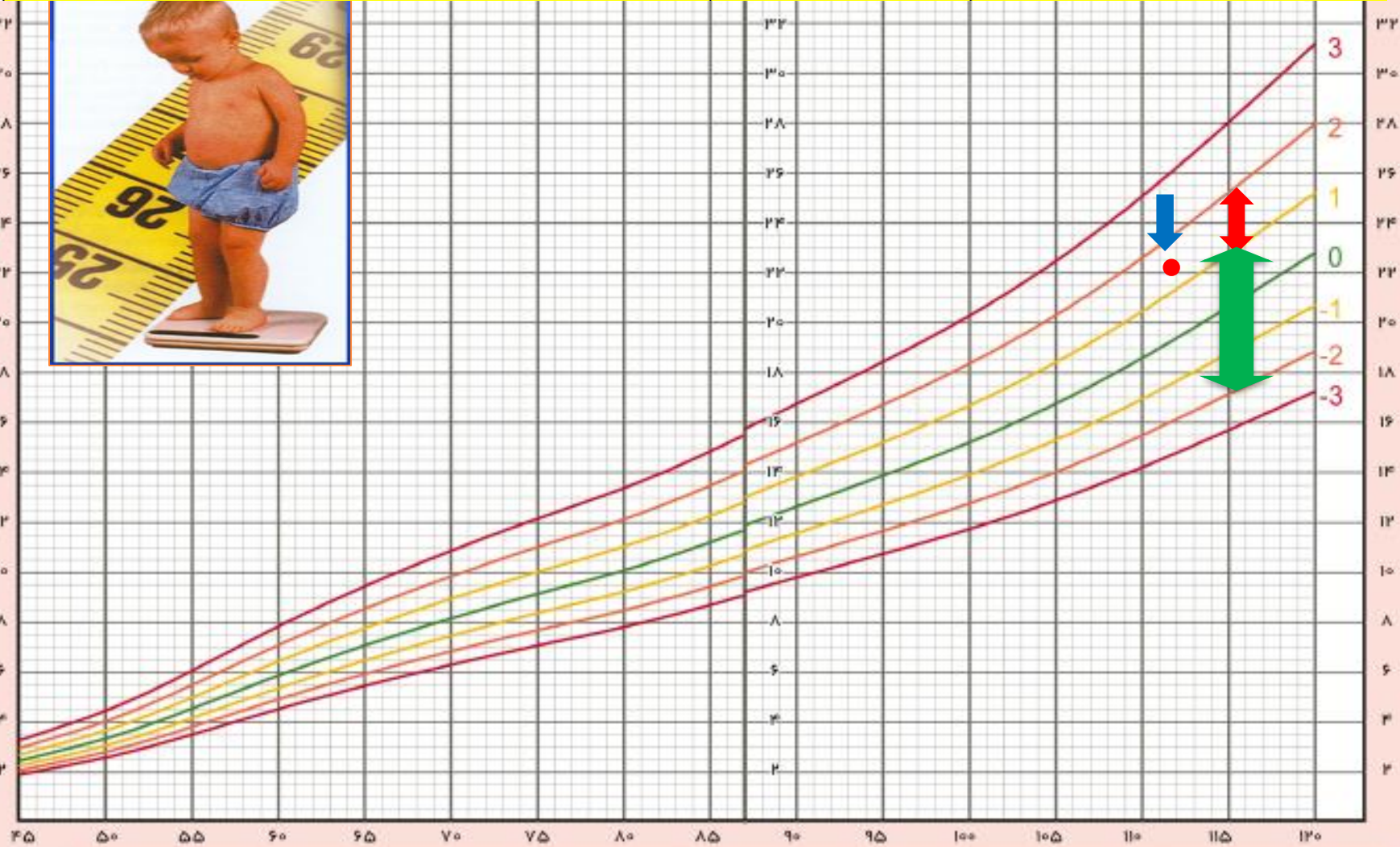

• بالا تر از +1 z-score تا مساوی +2 z-score

در خطر اضافه وزن

- منحنی وزن برای سن بررسی شود
- منحنی قد برای سن بررسی شود
- کودک را از نظر تغذیه طبق صفحات ۱۲ تا ۱۴ ارزیابی کنید
- آموزش تغذیه کودک بر اساس راهنمای مشاوره تغذیه برای کودک با اضافه وزن (ص ۳۷)
- ۱ ماه بعد پیگیری شود
- در صورت صعودی بودن روند منحنی وزن برای قد بعد از ۳ بار پیگیری (۳ ماه بعد) به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت ارجاع شود

وزن (کیلوگرم)

قد (سانتی متر)

• مساوی -2 z-score تا مساوی $+1$ z-score

طبیعی

- منحنی وزن برای سن بررسی شود
- منحنی قد برای سن بررسی شود
- ارزیابی کودک را طبق صفحات بعدی ادامه دهید.

وزن (کیلوگرم)

قد (سانتی متر)

نمودار رشد (وزن برای قد) دختر از تولد تا ۵ سالگی (Z-Score)

ارزیابی کودک از نظر دور سر (تا ۲ سالگی): دور سر کودک را اندازه بگیرید. منحنی دور سر کودک را رسم کنید، سپس طبق جدول زیر ارزیابی و طبقه بندی کنید و توصیه های لازم را ارائه دهید.

منحنی دور سر برای سن	طبقه بندی	توصیه
• پایین تر از $-3 z\text{-score}$	دور سر کوچک (میکروسفالی)	• ارجاع به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت • یک هفته بعد برای اطمینان از انجام ارجاع و سپس مشابه نیازمند بررسی بیشتر از نظر دور سر پیگیری شود
• بالا تر از $+3z\text{-score}$	دور سر بزرگ (ماکروسفالی)	• ارجاع به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت • ۱ هفته بعد برای اطمینان از انجام ارجاع و سپس مشابه نیازمند بررسی بیشتر از نظر دور سر پیگیری شود
• مساوی $-3 z\text{-score}$ تا مساوی $+3 z\text{-score}$ و - روند افزایش دور سر نامعلوم یا - روند افزایش دور سر متوقف شده یا - روند افزایش دور سر دور از میانه	نیازمند بررسی بیشتر از نظر دور سر	پیگیری: • زیر ۶ ماه: ۲ هفته بعد • بالای ۶ ماه: ۱ ماه بعد در صورت اصلاح نشدن منحنی دور سر بعد از ۲ بار پیگیری به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت ارجاع شود
• مساوی $-3 z\text{-score}$ تا مساوی $+3 z\text{-score}$	دور سر طبیعی	• ارزیابی کودک را طبق صفحات بعدی ادامه دهید

توصیه

طبقه بندی

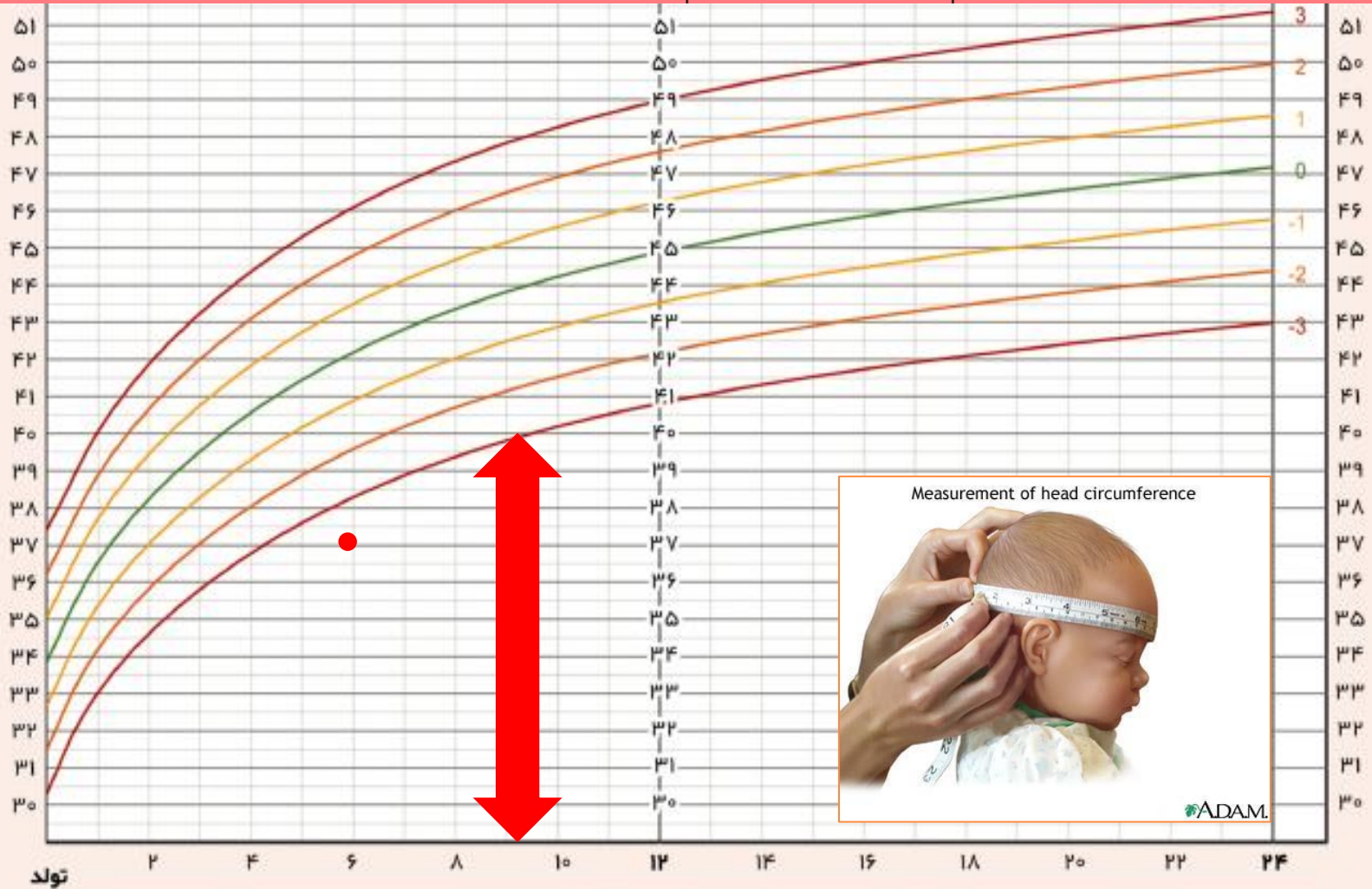
منحنی دور سر برای سن

- ارجاع به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت
- یک هفته بعد برای اطمینان از انجام ارجاع و سپس مشابه نیازمند بررسی بیشتر از نظر دور سر پیگیری شود

دور سر کوچک
(میکروسفالی)

• پایین تر از -3 z-score

دور سر (سانتی متر)

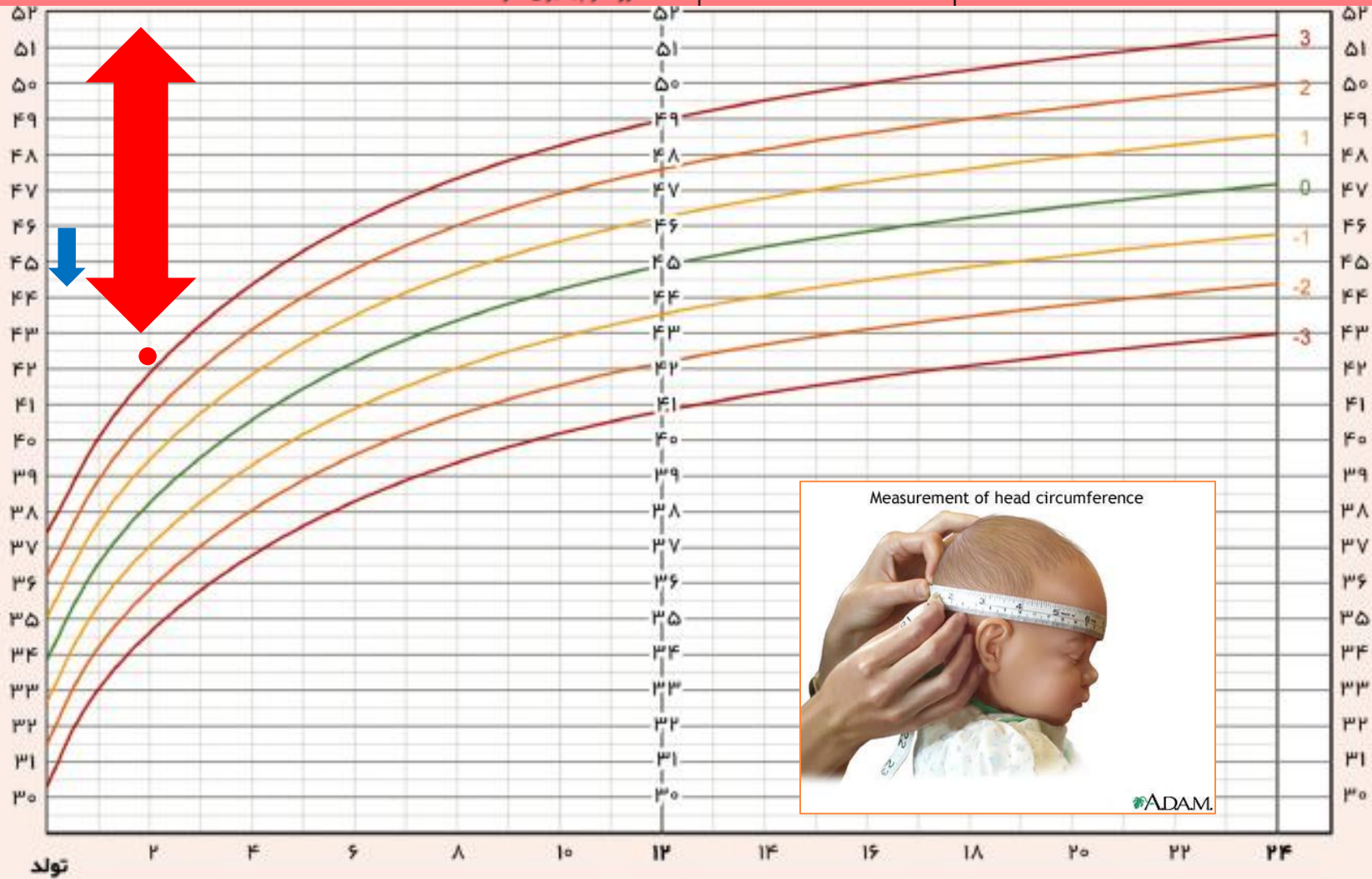
سن به ماه و سال

• بالاتر از $+3z$ -score

دور سر بزرگ (ماکروسفالی)

- ارجاع به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت
- ۱ هفته بعد برای اطمینان از انجام ارجاع و سپس مشابه نیازمند بررسی بیشتر از نظر دور سر پیگیری شود

دور سر (سانتی متر)

سن به ماه و سال

پیگیری:

• زیر ۶ ماه: ۲ هفته بعد

• بالای ۶ ماه: ۱ ماه بعد

در صورت اصلاح نشدن منحنی دور سر بعد از ۲ بار پیگیری به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت ارجاع شود

نیازمند بررسی بیشتر از نظر دور سر

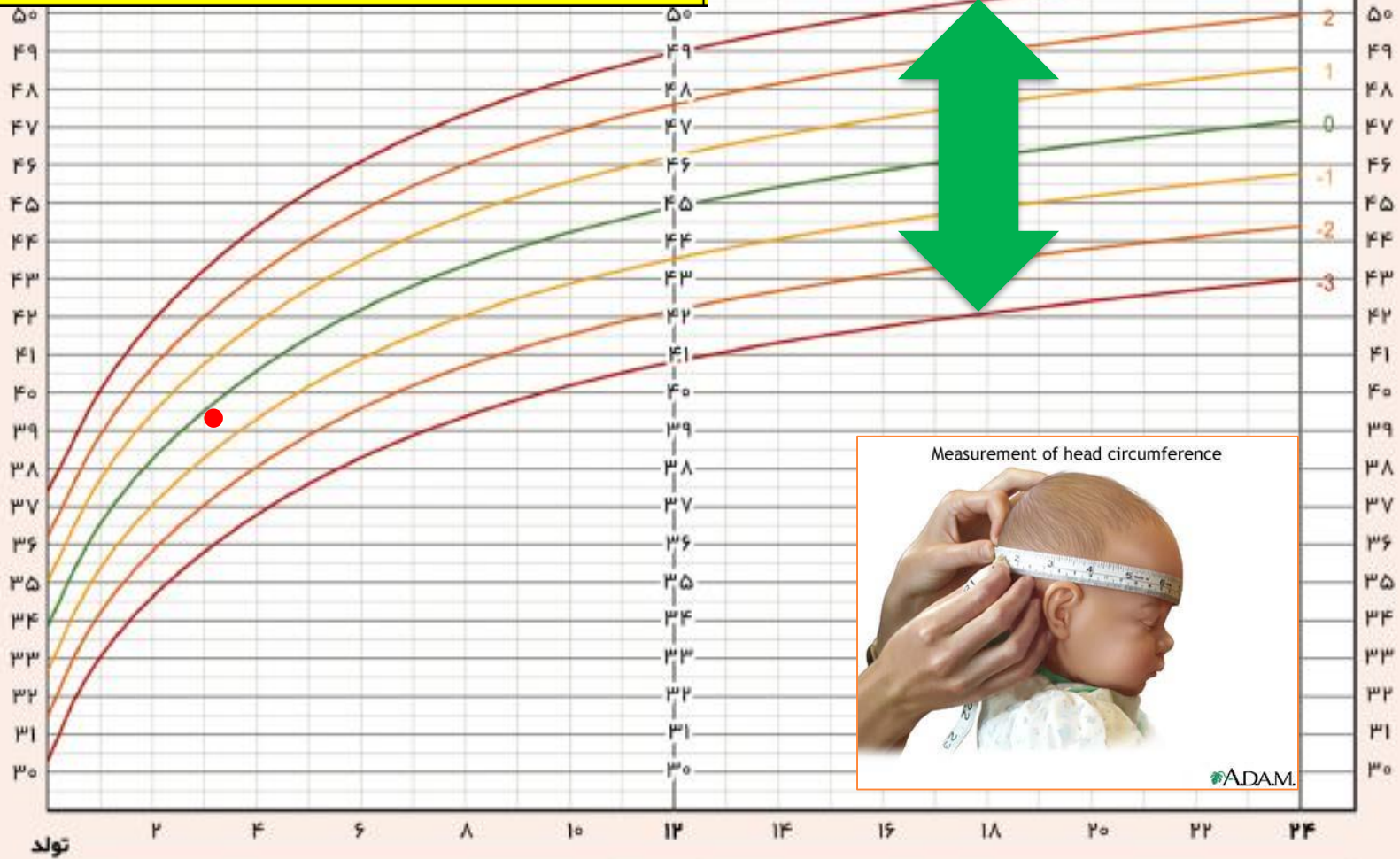
مساوی $-3 z\text{-score}$ تا مساوی $+3 z\text{-score}$ یا

روند افزایش دور سر نامعلوم

روند افزایش دور سر متوقف شده

روند افزایش دور سر دور از میانه

دور سر (سانتی متر)

Measurement of head circumference

سن به ماه و سال

پیگیری:

• زیر ۶ ماه: ۲ هفته بعد

• بالای ۶ ماه: ۱ ماه بعد

در صورت اصلاح نشدن منحنی دور سر بعد از ۲ بار پیگیری به پزشک مرکز خدمات جامع سلامت ارجاع شود

نیازمند بررسی بیشتر از نظر دور سر

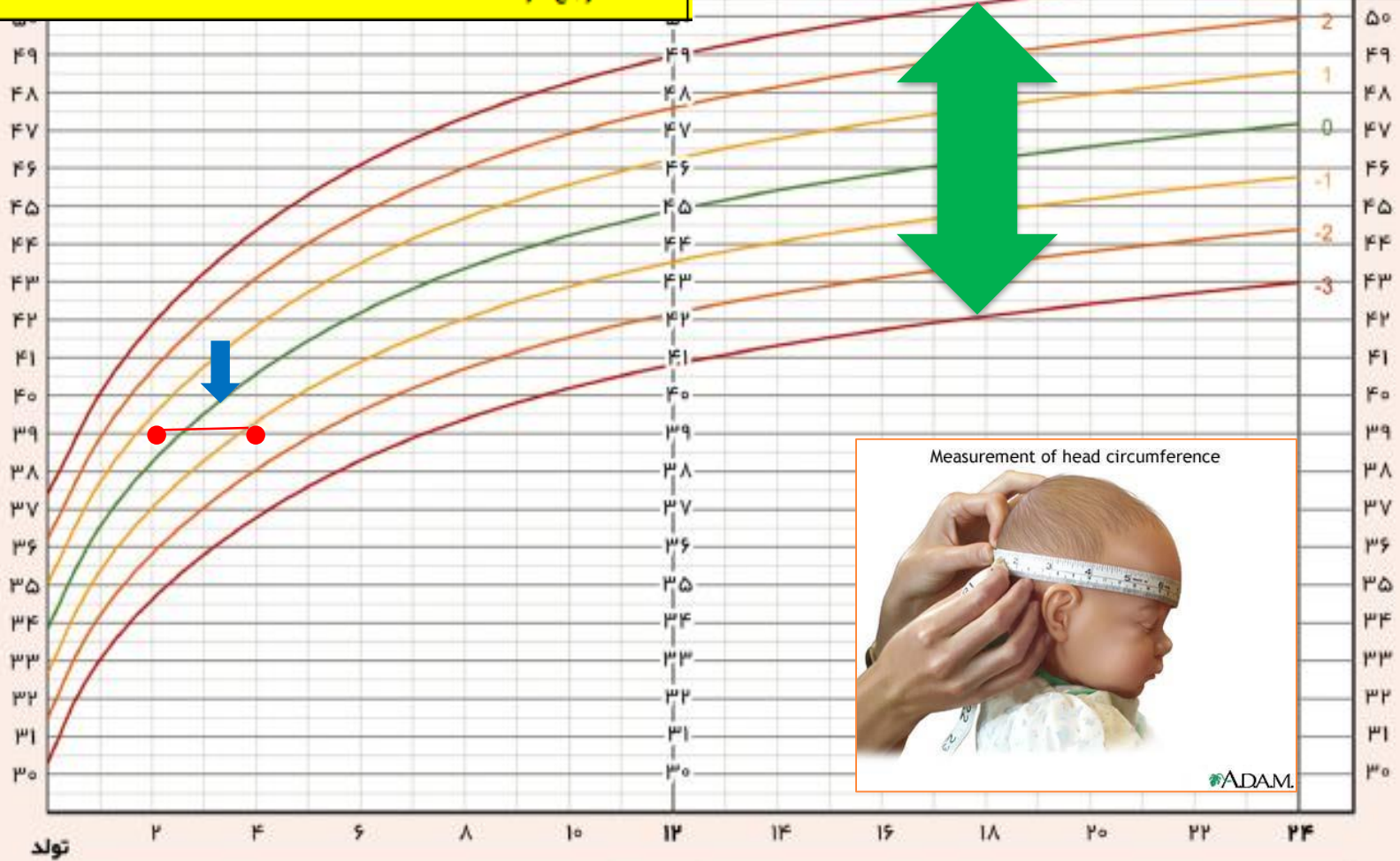
مساوی -3 z-score تا مساوی $+3$ z-score یا

روند افزایش دور سر نامعلوم

روند افزایش دور سر متوقف شده

روند افزایش دور سر دور از میانه

دور سر (سانتی متر)

Measurement of head circumference

سن به ماه و سال

نیازمند بررسی بیشتر از نظر دور سر

مساوی -3 z-score تا مساوی $+3$ z-score یا

روند افزایش دور سر نامعلوم

روند افزایش دور سر متوقف شده

روند افزایش دور سر دور از میانه

پیگیری:

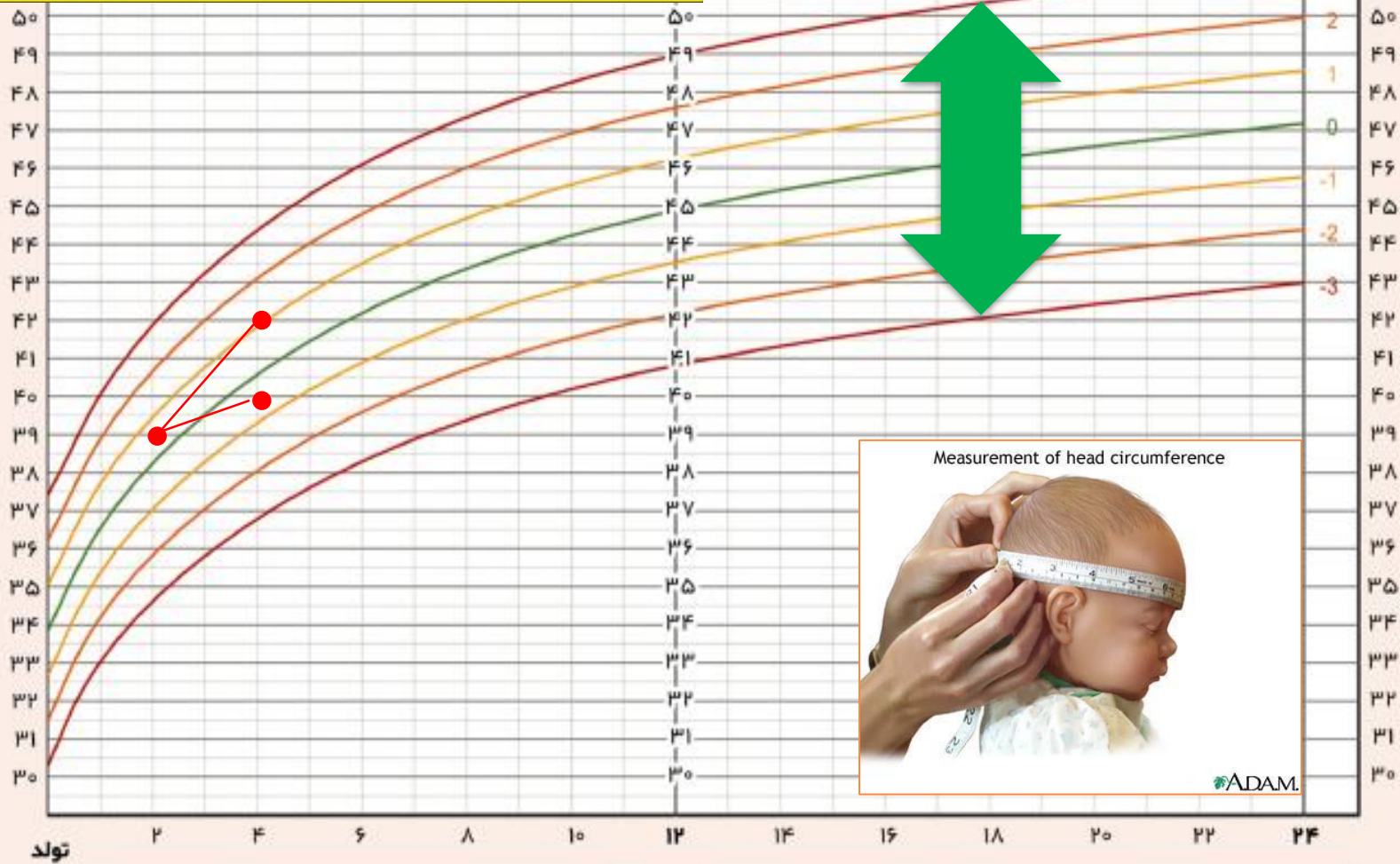
• زیر ۶ ماه: ۲ هفته بعد

• بالای ۶ ماه: ۱ ماه بعد

در صورت اصلاح نشدن منحنی دور سر بعد از ۲ بار پیگیری به پزشک مرکز خدمات

جامع سلامت ارجاع شود

دور سر (سانتی متر)

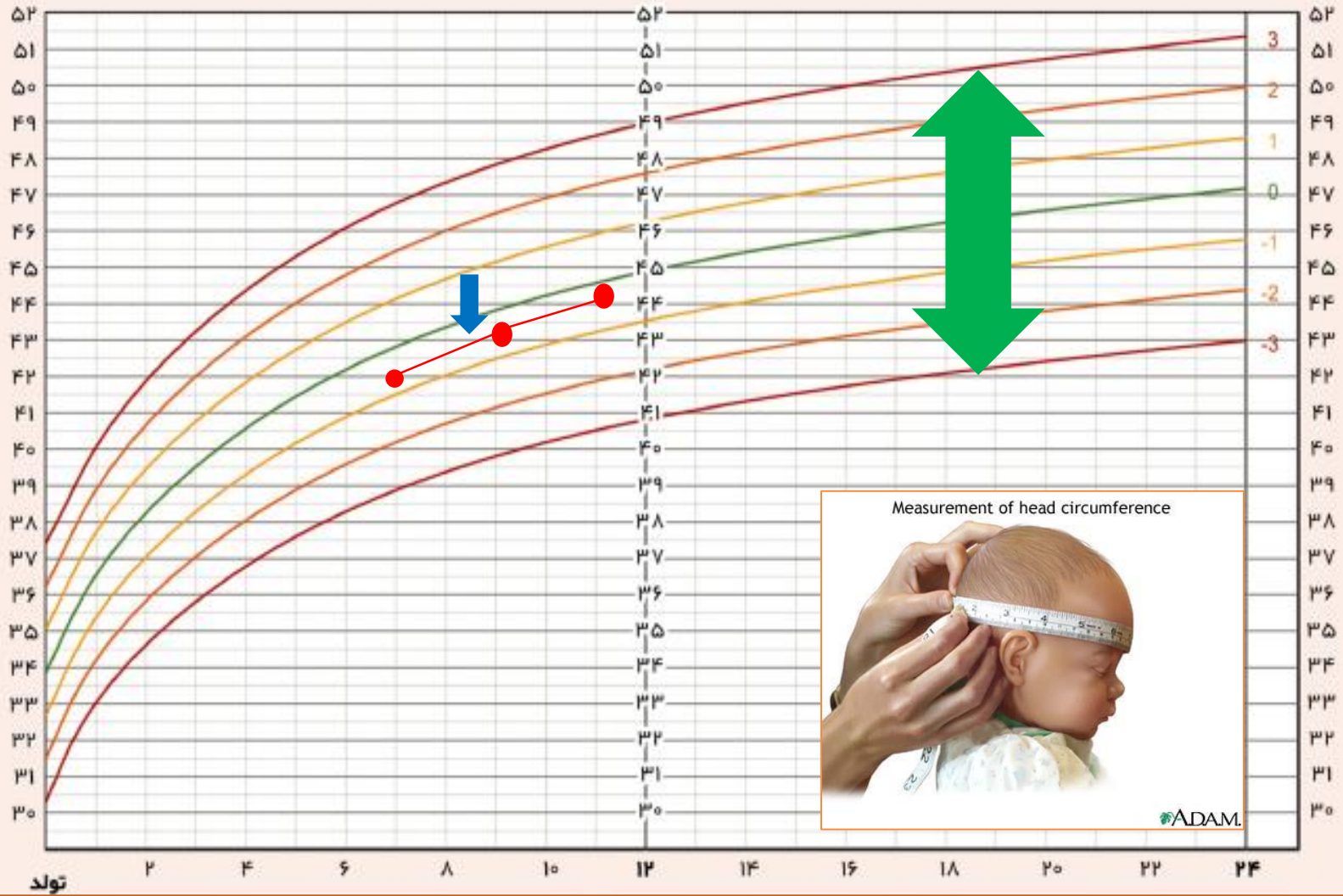
سن به ماه و سال

• ارزیابی کودک را طبق صفحات بعدی ادامه دهید

دور سر طبیعی

• مساوی $-3 z\text{-score}$ تا مساوی $+3 z\text{-score}$

دور سر (سانتی متر)

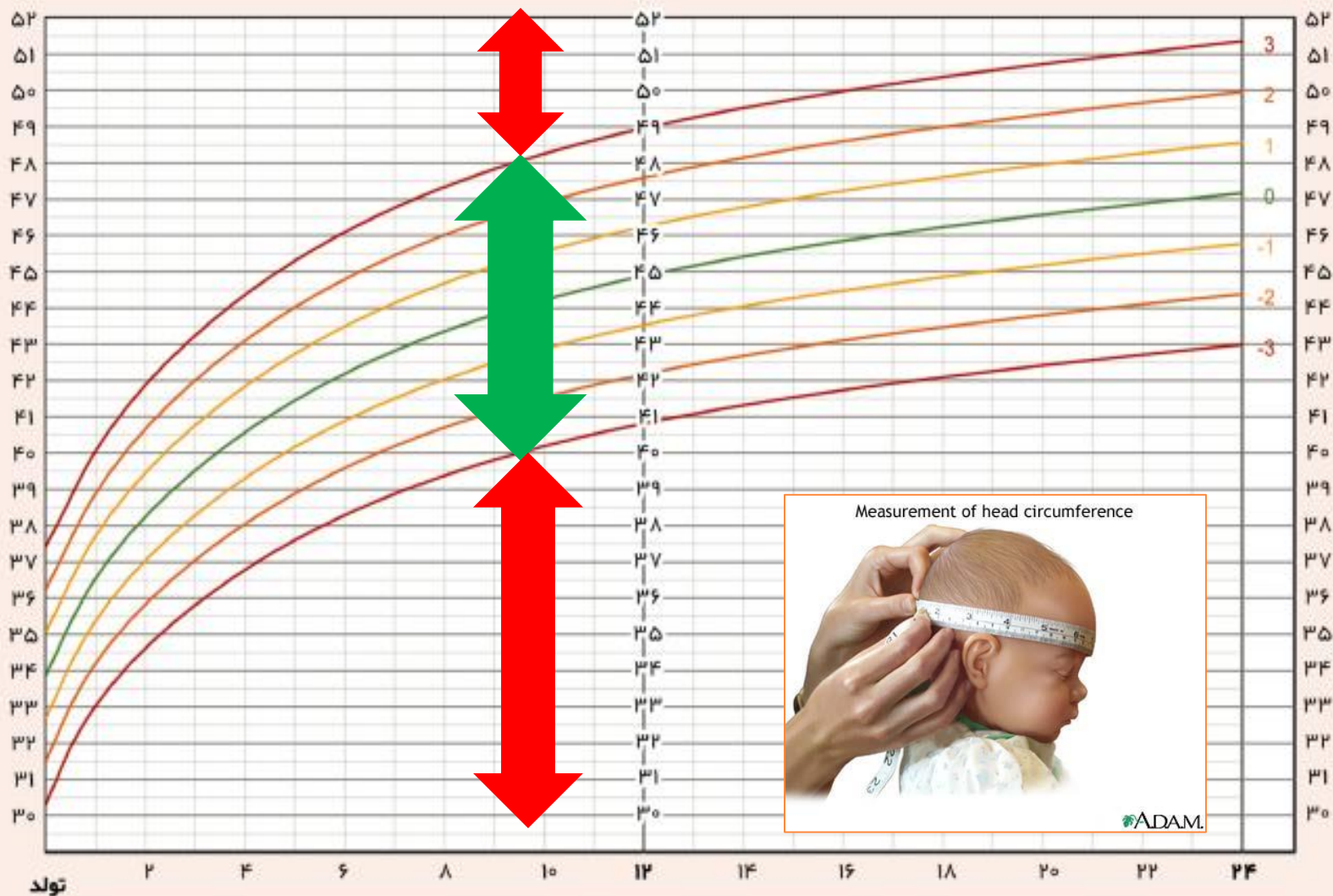

* اگر دور سر در ۳-۵ روزگی معادل دور سر تولد باشد نرمال است.

* رشد دور سر طبیعی در ۳ ماهه اول ماهی ۲ سانتی متر، ۳-۶ ماهگی، ماهی ۱ سانتی متر و ۶-۱۲ ماهگی ۰.۵ سانتی متر می باشد.

نمودار رشد دور سر برای سن (دختر) از تولد تا ۲ سالگی (z-score)

دور سر (سانتی متر)

* اگر دور سر در ۳-۵ روزگی معادل دور سر تولد باشد نرمال است.

*رشد دور سر طبیعی در ۳ ماهه اول ماهی ۲ سانتی متر، ۳-۶ ماهگی، ماهی ۱ سانتی متر و ۶-۱۲ ماهگی ۰.۵ سانتی متر می باشد.

به امید اینکه با اقدامات لازم برای ارتقای

رشد و تکامل کودکان، در آینده

جوانانی نیرومند، چابک، کارآمد، نیک

نفس، خیر، حقیقت طلب، باهوش، عاقل،

مقدس و خوشبخت داشته باشیم